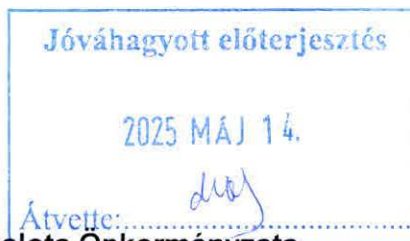

ELŐTERJESZTÉS

a Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata
2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
ellátásáról szóló átfogó értékelésről

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzatoknak minden év május 31. napjáig átfogó értékelést kell készíteniük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról, és azt a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeniük a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. melléklete előír az önkormányzatok számára.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A gyermekjóléti rendszer 2013. január 1-jétől átalakult, a járási hivatalok létrejöttével a jegyzői hatáskörben végzett gyámhatósági feladatok egy része a járási hivatalokhoz került (pl.: védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés stb.).

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 23. § (2) bekezdése alapján az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott védőnő és a védőnői ellátás körében foglalkoztatott személy tekintetében 2023. július 1-től a munkáltatói jogokat az érintett védőnői körzet tekintetében területileg illetékes irányító vármegyei intézmény gyakorolja. A 2023-ban elvégzett gyermekvédelmi munka átfogó értékelésének teljességéhez azonban elengedhetetlen ezek ismerete, így az éves értékelés tartalmazza a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztályának hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokról szóló beszámolót is.

A Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat), valamint a gyermekvédelem területén a XV. kerületben feladatot ellátó szervezetek, 2024. január 1. és 2024. december 31. közötti időszakban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenysége az előterjesztés mellékletében kerül bemutatásra.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2025. május "14."

Cserdiné Németh Angéla
polgármester

1. Mellékletek:

Az Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés

2. Előkészítésért felelős szervezeti egység:

Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály

2025. május "13."

Aláírás:.....

3. Bizottság:

Népjóléti és Kulturális Bizottság

4. Egyeztetésre megküldve:

Közigazgatási Főosztály

2025. május "14."

Aláírás:.....

5. Jegyzői láttamozás:

2025. május "14."

Aláírás:.....

6. Meghívandók:

az érintett intézmények vezetői

7. Háttéranyag a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztályon található.

Határozati javaslatok:

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

(1) a 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést a 2/.....-...../2025. számú előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: 2025. május 29.

(2) felkéri a Jegyzőt, hogy a Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést küldje meg a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Felelős: jegyző

Határidő: 2025. május 30.

Jogszábai hivatkozások:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 170/A. §-a, 10. sz. melléklete,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3-20/A. §-ai.

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges

Képviselői Csoportnak
leadva:
2025 MÁJ 14.
Ásvető: *liu*

Törvényességi
felülvizsgálatra érkezett: *[Signature]*

2025 MÁJ 14. *[Stamp]*

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET
RÁKOSPALOTA, PESTÚJHELY, ÚJPALOTA
ÖNKORMÁNYZATÁNAK**

2024. ÉVI

**GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

TARTALOMJEGYZÉK

1.A település főbb demográfiai mutatói	3
2. Pénzbeli ellátások.....	4
3. Természetbeni és egyéb támogatások	5
4. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai	12
4.1.Védőnői ellátás	12
4.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. Kerületi Tagintézménye	15
4.3. A gyermekek napközbeni ellátása.....	16
4.4 Óvodai nevelés	27
4.5 Közoktatás.....	30
5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	35
5.1 Göncz Árpád Szociális Intézmény Család-és Gyermekjóléti Központ	35
5.2 Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ	36
5. 3 Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ	39
5. 4 Mentálhigiénés Tanácsadó (MenTa)	43
6. A gyermekek átmeneti gondozása.....	47
6.1 „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona	47
6.2 Családok Átmeneti Otthonai	54
7. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sport programok.....	61
8. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége	64
9. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka	65
10. Az ellenőrzések tapasztalatai.....	67
11. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók.....	68
Összegzés	72

1. A település főbb demográfiai mutatói

1.1. Kerületi népesség alakulása (december 31-én)

Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fő	79.441	78.808	76.875	76.054	75.054	75.134	75.106

Forrás: Vizuál Regiszter

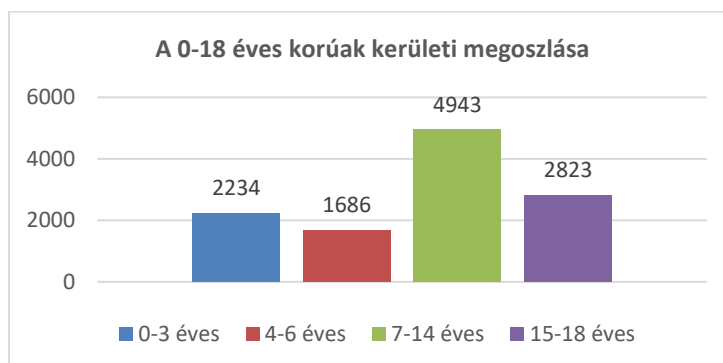
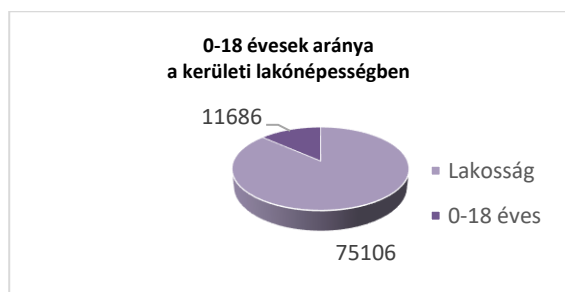
1.2. Korcsoportok szerinti állapot (december 31-én)

Korcsoport	2020	2021	2022	2023	2024
	fő	fő	fő	fő	fő
0 – 3 éves	2.378	2.374	2.313	2.331	2.234
4 – 6 éves	1.851	1.811	1.766	1.757	1.686
7 – 14 éves	5.118	5.050	4.997	4.986	4.943
15 – 18 éves	2.666	2.643	2.736	2744	2.823

Forrás: Vizuál Regiszter

0 – 14 éves	9.603	9.347	9.235	9.076	8.863
0 – 18 éves	12.304	12.013	11.878	11.812	11.686

Forrás: Vizuál Regiszter

1.3. Házasságkötések száma (év/fő)

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Házasságkötések száma	282	294	276	257	265

Forrás: helyi adat

1.4. Születések száma (év/fő)

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Születések száma	663	626	585	569	487

Forrás: Vizuál Regiszter

A XV. kerületben 2024. évben 7 gyermek otthonszületéssel látta meg a napvilágot.

Forrás: helyi adat

2. Pénzbeli ellátások

2.1. Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Budapest Főváros XV. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete, megalkotta a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015.(II. 5.) önkormányzati rendeletet.

2015. március 1-jétől Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás került bevezetésre.

Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kifizetése

Év	2022	2023	2024
Kérelmező	209	na.	218
Gyermek	393	393	415
Eset	492	490	466
Összeg (eFt)	11.946	13.050	12.836

Forrás: helyi adat

A Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatást igénylők elutasítására általában

- a család egy főre eső magasabb jövedelme,
- az éves 4 alkalomszámon túl benyújtott kérelem,
- meghatározott értéken felüli vagyonelem, valamint
- a kérelmező együtt nem működése miatt került sor.

Elutasított Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatások száma

Év	2022	2023	2024
Elutasított kérelmek száma	46	30	40

Forrás: helyi adat

2.2 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése értelmében a gyermek szociális helyzete alapján jogosult lehet *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybe vételére*, vagyis a bölcsődékben, óvodákban és oktatási intézmények 1-8. osztályában térítésmentesen, később 50 %-os kedvezménnyel étkezhets, évente 2 alkalommal pénzbeli támogatásban részesül, valamint a közoktatásban ingyenes tankönyvellátásra jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. A kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997 (IX. 10.) Korm. rendelet 67/A. §-a alapján. A Gyvt. 20/B. § (3) bekezdése szerint a kiegészítő pénzbeli ellátás havi összege – gyermekenként – a szociális vetítési alap összegének 22%-a százaléka.

Emellett a gyámul kirendelt hozzátartozók – jogosultsági feltételek fennállása esetén – még évente kétszer – augusztus és november hónapban – pótlékban is részesülnek. 2024. évben a pótlék összege esetenként 8.400 Ft/gyerek volt.

3. Természetbeni és egyéb támogatások

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybe vételére.

2011. január 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-t kedvezményként kell biztosítani.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője, mint gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap 225 %-át. Továbbá, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 19. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, illetve az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap 245 %-át. Feltéve, hogy a gyermeket gondozó család a törvény szerinti mértéket meghaladó vagyonnal nem rendelkezik. Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát, vagy együtt számítva a szociális vetítési alap összegének hetvenszörösét meghaladja.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal augusztusban és novemberben a központi költségvetésben meghatározott összegű támogatást kapnak. A támogatás összege gyermekenként 8.400 forint.

A gyermekek nagyobb szociális biztonságát garantálja a törvény azzal, hogy 2019-től újra pénzbeli támogatás formájában folyósítja.

A pénzbeli támogatás értékét a Magyar Államkincstár a jelzett igénylés alapján az önkormányzatnak utalja, amit az ügyfelek felé továbbít, így az önkormányzatot csak a kézbesítési költség terheli.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma és a kifizetett támogatás összege

Év	2022	2023	2024
Ellátottak száma (fő)	242	177	176
Összesen (eFt)	3.072	2.259	2.243

Forrás: helyi adat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérő és védelembe vett családokra vonatkozóan a jegyzőnek egy évben két alkalommal (május, október) jelentési kötelezettsége van a kerületben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekről, továbbá a KSH felé minden tárgyévet követő január 31-éig a gyámhatóság tevékenységének jelentésén belül van erre vonatkozó adatközlési kötelezettsége (KSH 1210 jelentés).

A gyámhatóság 2013. szeptember 1-jétől, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időszakra megállapítja a gyermek, a nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül (alacsony iskolai végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a Gyvt.-ben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll. A hátrányos helyzetet 2013. szeptember 1-jétől külön határozatban kell megállapítani.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma

Év	2022	2023	2024
Fő	112	88	98

Forrás: helyi adat

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma

Év	2022	2023	2024
Fő	19	29	44

Forrás: helyi adat

3.2 Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj, mint támogatási forma számos esetben érintheti a 18 év alatti fiataalt is, mint ápolat személyt. 2013. évtől az ápolási díjak hatósági ügyintézésé és nyilvántartása átkerült a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatalához.

Gyermekek otthongondozási díja

Év	2022	2023	2024
GYOD 18 év alatti súlyos fogyatékos gyermek	59	103	83
GYOD 18 év alatti tartós beteg gyermek	29	48	44

Forrás: BFKH XV. Kerületi Hivatal

Ápolási díj

Év	2022	2023	2024
18 év alatti súlyos fogyatékos gyermek	3	5	Nem került megállapításra és folyósításra
18 év alatti tartós beteg gyermek	3	3	

Forrás: BFKH XV. Kerületi Hivatal

A fenti táblázatból kivehető, hogy a gyermekek otthongondozási díját (GYOD) 2023. évhez képest kevesebben vették igénybe. A 2024. évi adatokban történő csökkenés a 18. életév betöltése miatt mutat csökkenő tendenciát, ugyanakkor a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermeküket otthon ápolók részére folyósított ellátás (GYOD), a gyermek életkorától függetlenül folyósítható. A GYOD havonkénti összege az ellátás bevezetésekor, 2019. évben 100.000 forint volt, a juttatás ma már eléri a minimálbér összegét.

A gyermekek otthongondozási díjának (GYOD) összege 2022-től megegyezik a minimálbér 100 %-ával. Ennek értelmében a GYOD 2023. januártól bruttó 232 000 forintra emelkedett. 10% nyugdíjjárulékot vonnak belőle (a saját jogú nyugdíjban részesülő személyek a GYOD után nem fizetnek nyugdíjjárulékot). Ennek alapján az emelkedés tovább folytatódik, az ellátás összege eléri a minimálbér 2023. december 1-jétől érvényes összegét, azaz a 266.800 forintot havonta.

3.3 Gyermekekéktetés támogatása

A gyermek életkorának megfelelő gyermekéktetést szükséges biztosítani, az intézményi gyermekéktetés keretében, a bölcsődei ellátási napokon, az óvodai nevelési napokon, iskolai tanítási napokon. A Gyvt. 21/B. § -a határozza meg azon gyermekek körét, akik számára az intézményi gyermekéktetést ingyenesen vagy kedvezményesen kell biztosítani. A szünidei gyermekéktetést – déli meleg főétkezést – a Gyvt. 21/C §-a alapján a hátrányos és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A normatív kedvezmények biztosításához normatív állami hozzájárulás igényelhető, melynek összege az éves központi költségvetésben kerül meghatározásra.

A XV. kerületi Önkormányzat 5/2015. (II.5.) ök. rendelete szerint a gyermekek egyéni rászorultsága alapján további kedvezményben részesülhetnek.

Palota gyermekétkeztetési kedvezmény

A Palota szünidei gyermekétkeztetés keretében a nyári szünetben az önkormányzat által fenntartott nyári napközis táborban, gyermektáborokban és az évközi szünetekben, a kijelölt étkezési helyen, ugyanazt a kedvezményt vehetik igénybe, melyre az intézményi gyermekétkeztetés keretében jogosultak.

Palota intézményi és szünidei kedvezmény:

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetén a kedvezmény mértéke 40%.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult, általános iskola 1-8. osztályába járó gyermek esetén a kedvezmény mértéke
- családban nevelve 130.000 Ft/fő jövedelemhatárig 20%,
- egyedülálló szülő által nevelve 130.000 Ft/fő jövedelemhatárig 25%.
- A gyermekétkeztetés biztosítását változatlan feltételekkel és összegben szükséges fenntartani, tekintettel a kerületi, rászoruló családok jelenlegi anyagi helyzetére.

Jogcím az 5/2015. (II. 5.) ök. rendelet alapján	2023. év/fő	2024. év/fő	2023. év (Ft)	2024. év (Ft)
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény:</i> rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek esetén 40%-os kedvezmény	-	-	-	-
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény:</i> az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg akkor a gyermek 20%-os kedvezményre jogosult	10	9	166.034	216.389
<i>Intézményi gyermekétkeztetési kedvezmény:</i> az egyéb jogcímen étkezési térítési díjkedvezményben nem részesülő 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanuló családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 80.000 Ft-ot nem haladja meg akkor a gyermek 25%-os kedvezményre jogosult. (egyedülálló szülő)	15	17	177.881	294.529
<i>Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény:</i> évközi szünetekben és nyári szünetben, gyermektáborokban és iskolai felügyelet esetén biztosított kedvezmény – iskolás gyermekek esetében	-	-	-	-
ingyenesen veheti igénybe a napi egyszeri déli meleg főétkezést, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy nevelésbe vették, és nem minősül hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek	7	125.300	9	87.724
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez	97	106	1.704.726	2.109.619

ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az önkormányzati nyári napközis táborban és az iskolai felügyelet ideje alatt napi háromszori étkezéshez	55	38	786.852	773.487
ugyanazt a Gyvt. szerinti normatív és a (2)-(3) bekezdések szerinti kedvezményt veheti igénybe, amire a tanév során jogosult az évközi szünetekben az iskolai felügyeleten kívül napi egyszeri meleg főétkezéshez	-	-	-	-
<i>Palota szünidei gyermekétkeztetési kedvezmény: - óvodás gyermekek esetében önkormányzat által fenntartott gyermektáborokban napi ötszöri étkezéshez</i>	-	-	-	-
Összesen:	184	179	1.649.576	3.481.748

Forrás: helyi adat

3.4 Palota iskolakezdési támogatás

Budapest Főváros XV. kerületének Önkormányzata a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 5.) önkormányzati rendelete tartalmazza a XV. kerületben életvitelszerűen lakó családok/személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat. Önkormányzatunk évről évre felülvizsgálja, illetve szükség szerint bővíti a már bevezetett szociális ellátási formákat.

A 2021.01.01-től hatályos rendeletmódosítás kibővítette a jogosultak körét az ötödik osztályt kezdő gyermekekre. A 2022.02.28-tól hatályos rendeletmódosítás tovább bővítette a jogosultak körét a kilencedik osztályt kezdő gyermekekre, valamint a támogatás összege 25.000 Ft-ra emelkedett.

A 2023.04.06-tól hatályos rendeletmódosítás megváltoztatta a támogatás elnevezését, és tovább bővítette a jogosultak körét azon gyermekekre vonatkozóan, akik középiskolai tanulmányaik utolsó évfolyamát kezdik meg. Megváltozott továbbá a támogatás igénylésének feltétele, amely alapján „A Palota iskoláztatási támogatásra az a gyermekkel azonos bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy gyám (a továbbiakban együtt: szülő) jogosult, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg a 250 000 forintot.”

Palota iskoláztatási támogatás

Év	2022	2023	2024
Fő	377	351	278
Összeg (eFt)	9.425	8.775	6.950

Forrás: helyi adat

3.5 Tanulmányi ösztöndíj

A tanulmányi ösztöndíj rendszere a 2018. évben átalakult: a korábbi tanulmányi ösztöndíj helyét az Önkormányzat által alapított „A XV. Kerület Kiemelkedő Tanulója – Pallasz Athéné-díj” és „A XV. Kerület Kiemelkedően Fejlődő Tanulója – Halley-díj” vette át.

A 2024. évben Pallasz Athéné-díjban 49 tanuló, míg a Halley-díjban 74 tanuló részesült, tehát mindösszesen 123 tanuló nyerte el valamelyik ösztöndíjat. Az Önkormányzat a Pallasz Athéné-díj esetében 100.000 Ft, a Halley-díj esetében 50.000 Ft egy összegben kifizetendő ösztöndíjban részesítette a tanulókat, így 2024. évben mindösszesen 8.600.000 Ft ösztöndíj került folyósításra.

Tanulmányi ösztöndíj (év/fő/Ft)

Év	2022	2023	2024
Fő	51+54	57+108	49+74
Összeg (eFt)	7.800	11.100	8.600

Forrás: helyi adat

3.6 Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

A nyertes pályázók támogatására az Önkormányzat 2024. évi költségvetéséről szóló 1/2024. (I.15.) önkormányzati rendelet 10. melléklet „7002 Ifjúsági feladatok” költségvetési szerv „V. Egyéb működési célú kiadások” sor „5.2 Egyéb működési célú kiadások ÁHT-n belülre” pontján 1.050.000 Ft összeg rendelkezésre áll. A 2023. évben nyertes pályázók 2023/2024. tanév második félévi támogatására 2024. január 31-ig 175.000 Ft, kifizetése a 2023 évi maradványból, a 2024/2025. tanév első félévi támogatására pedig 2024. augusztus 31-ig 150.000 Ft került kifizetésre. Az így fennmaradó 900.000 Ft előirányzat biztosítja a 2024. évben nyertes pályázók 2024/2025. tanév második félévére vonatkozó (kifizetés határideje: 2025. január 31.) támogatásának a fedezetét.

A 2024. évben 6 fiatal kapott támogatást a 2023/2024. tanév második és a 2024/2025. tanév első félévére pedig 7 fő. Az Önkormányzat minden érvényesen pályázó fiatal számára 5.000 Ft/hó támogatást biztosított, amely alapján a megjelölt időszakban mindösszesen 325.000 Ft támogatás került kiosztásra.

3.7. Életkezdési támogatás, a Start-számla

A Magyar Állam támogatást nyújt a fiatal felnőttek önálló életkezdésének anyagi megalapozása céljából a 2005. december 31. napját követően született Magyarország területén élő magyar állampolgár számára.

Az első utalási összeg jelenleg 42.500 forint. A Magyarországon élő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve a nevelésbe vett gyermek esetében a születés évét követő hetedik évben (második utalási összeg) és a születését követő tizennegyedik évben (harmadik utalási összeg) újabb támogatást biztosít. A második és a harmadik utalási összeg 2006. évben született gyermekek esetében 42.000 - 42.000 forint, 2007. évben és azt követően születettek esetében pedig 44.600 - 44.600 forint.

Kerületünkben is 2006. évben került bevezetésre az állami támogatáshoz kapcsolódóan – a START PLUSZ XV. kiegészítő befizetés elnevezésű – a gyermekek születésekor adható támogatás.

2012. október 1-jétől Start-értékpapírszámla nyitásra csak a Magyar Államkincstárnál van lehetőség, melynek nyitása és vezetése díjmentes, a befektetett összeg adómentes. Egy gyermeknek egy számla nyitható, amelyre adott esetben a települési önkormányzatok is teljesíthetnek befizetést.

A XV. kerületi Önkormányzat 2024-ben is biztosította ezt a támogatást, így 43 újszülött kaphatott egyenként 10.000 Ft összegű támogatást.

START plusz XV. kiegészítő befizetés

Év	2022	2023	2024
Fő	30	30	43
Összeg (eFt)	300	300	430

Forrás: helyi adat

3.8 Újszülöttek születési és oltási támogatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 1. § (2) bekezdése és 26. §-a további felhatalmazást ad arra, hogy a helyi önkormányzatok az Szt.-ben szabályozott ellátásokon túl, saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthassanak.

A Képviselő-testület 2013. február 20-i ülésén megalkotta az újszülöttek támogatásáról szóló 11/2013. (III. 13.) önkormányzati rendeletét.

Első lépésben természetbeni támogatásként minden kerületi újszülött szülője babakelengye csomagot kapott 6.600 Ft értékben, melyet ünnepélyes keretek között vehettek át. A babakelengye csomagot minden kerületünkben élő bejelentett lakóhellyel rendelkező szülő további rászorultsági kritérium vizsgálata nélkül kapta gyermeke születésére tekintettel.

Az önkormányzati rendelet módosítása során az újszülöttek támogatásának formája az előző évi tapasztalatokból kiindulva a természetbeni támogatás helyett pénzbeli támogatássá alakult át gyermekenként 25.000 forint összegben. A módosításban a szociális rászorultságot szükséges volt a rendeletben meghatározni, hogy minél szélesebb kör részesülhessen az újszülöttek támogatásában. A támogatásra az a gyermekkel azonos bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy gyám (a továbbiakban együtt: szülő) jogosult, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg a 250.000 forintot.

A Képviselő-testület 2015. január 1-től támogatja és finanszírozza a kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkező szülők 0 és 2 éves kor közötti gyermekei részére, választásuk szerint a rotavírus elleni védőoltás, varicella (bárányhimlő) elleni védőoltás, meningococcus (agyhártyagyulladás) elleni védőoltások finanszírozását összesen 25.000 Ft gyermekenkénti összegben.

A 2018. évben az újabb módosítások által a támogatottak körének további bővítése vált lehetővé. Az új szabályok szerint a kérelem benyújtásakor és az azt megelőző egy évben folyamatosan bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek is benyújthatnak kérelmet. A rendelkezés kiterjeszti a támogatott oltások körét, így minden Magyarországon törzskönyvezett védőoltás térítési díjához igényelhető a támogatás.

A valódi választási lehetőség akkor él, ha tovább bővítve a feltételeket, a gyermek 6 éves korának betöltéséig beadott oltásokra igénybe vehető a támogatás. Jelentős változás az is, hogy a kérelem benyújtására vonatkozóan az előző szabályozás szerinti 30 napos jogvesztő határidő helyett hosszabb határidő (60 nap) került megállapításra. A két támogatás az újszülöttek támogatása gyűjtőfogalom alatt működve két külön kérelemnyomtatványon igényelhető. 2022.02.28-tól a támogatási összeg 25.000 Ft-ra növekedett.

Újszülöttek születési támogatása

Év	2022	2023	2024
Fő	96	80	68
Összeg (eFt)	2.285	2.000	1.700

Forrás: helyi adat

Újszülöttek oltási támogatása

Év	2022	2023	2024
Fő	74	74	63
Összeg (eFt)	1.653	2.012	1.546

Forrás: helyi adat

4. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

4.1. Védőnői ellátás

Az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2022. évi LXXIII. törvény az egészségügyi ellátórendszer megújulásához szükséges intézkedéseket fogalmazott meg, amely módosította többek között az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvényt (a továbbiakban: Eatv.), valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (a továbbiakban: Mötv.) is. A módosítás [Mötv. 23. § (5) bekezdés 9. pont] értelmében a települési önkormányzat törvényben meghatározott kivételekkel köteles az egészségügyi alapellátás biztosítására. Az Eatv. egyes ellátásokat (pl. védőnői ellátás), illetve egyes ellátásokhoz kapcsolódó részfeladatokat önkormányzati feladatkörből állami feladattá tette.

Budapest XV. kerületében a védőnői ellátás a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Dr. Vass László Egészségügyi Intézménye szervezeti egységként működött 2023. június 30. napjáig. Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott védőnő és a védőnői ellátás körében foglalkoztatott személy tekintetében a munkáltatói jogokat 2023. július 1-től a védőnői körzet szerint területileg illetékes irányító vármegyei intézmény gyakorolja.

A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás részeként két, feladataiban eltérő részre tagolódik: a területi ellátásra valamint az iskola-egészségügyi ellátásra, amelyből az iskola-egészségügyi ellátás önkormányzati feladat maradt.

2024. évben a XV. kerületben 19 területi – a védőnői körzetek 4 Védőnői Tanácsadó (Őrjárat utcai Tanácsadó, Rákos úti Tanácsadó, Sződliget utcai Tanácsadó, Zsókvár utcai Tanácsadó) köré csoportosulnak – és 8 iskolavédőnői állás működött. A 19 területi védőnői státuszból 16, az iskolavédőnői álláshelyekből pedig, mind a 8 betöltött álláshely volt.

Minden területi védőnői körzetre vonatkozóan elkészült az éves gyermekvédelmi tevékenységről szóló jelentés.

A területi védőnői ellátás a védőnők illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érintette.

A területi védőnői gondozás 2024. évben is a gyermek törvényes képviselőjével előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatások, védőnői tanácsadás, valamint távkonzultáció keretében valósult meg. A védőnői gondozás során a területi védőnők elvégezték az életkorhoz kötött, kötelező szűrővizsgálatokat, nyomon követték a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését, segítették a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását valamint a gyermek nevelkedését és szocializációját. Eltérés vagy annak gyanújának észlelésekor megtették a szükséges intézkedéseket.

A 0-35 hónapos csecsemők és kisdedek száma 2024-ben 1662 fő volt, közülük 48 gyermek volt szociális okból fokozott gondozást igénylő, 5 fő szociális okból saját hatáskörben volt fokozott gondozott. Veszélyeztetettként fokozott gondozást igénylő 0-35 hónapos korú csecsemők, kisdedek száma, akik területi védőnői jelzőlappal rendelkeztek 43 fő volt. A 3-6 évesek létszáma 1828 fő, amelyből 42 szociálisan fokozott gondozást igénylő volt, 7 fő szociális okból saját hatáskörben gondozott. Jelzőlapra 35 gyermeknél volt szükség. 7-16 éves otthon gondozott gyermek 21 fő volt a kerületben.

A gondozott család részére átadták az egészséges életmódhoz szükséges ismereteket, és figyelemmel kísérték, hogy a gyermek családban történő ellátása az adott tanács szerint történik-e. A környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében segítséget nyújtottak a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához. A családlátogatások és a védőnői tanácsadás során célzott és szükséglet szerinti gondozást végeztek. A családokkal kialakított jó kapcsolatnak köszönhetően gyakori, hogy váratlan probléma jelentkezésekor a szülő keresi meg személyesen, telefonon, vagy online a védőnőt, és kéri a segítségét. A védőnő mindennapos feladatai közé tartozik, hogy ha szükséges, a szülő előzetes tájékoztatása után más szakemberek segítségét is kéri (Család-és Gyermekjóléti Központ, Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály, gyámhatóság, rendőrség, házi gyermekorvos, óvoda, iskola, Pedagógiai Szakszolgálat stb.).

A területi védőnők 2024-ban is nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy a gondozott családban nevelkedő gyermek testi, lelki és szociális fejlődésének nyomon követése, az egészséges életmóddal és táplálkozással kapcsolatban adott tanácsok, valamint a szűrővizsgálatok elvégzésén kívül tájékoztatást adjanak a családtámogatási ellátási formákról is. Szakmai segítséget nyújtottak a helyes életmód, az egészséges táplálkozás, a megfelelő környezet kialakításához, a gyermekek harmonikus testi és lelki neveléséhez. Az utóbbi években egyre nagyobb szükségét látják a nevelési tanácsoknak, kiemelve a korán (akár 1-2 hónapos korban) elkezdett médiafogyasztás csökkentését.

A család harmonikus életvitelét bármilyen formában veszélyeztető helyzet felismerése és a rendezéshez mielőbbi segítségnyújtás érdekében a gondozottakkal olyan kapcsolatot alakítottak ki, hogy a rizikófaktorok mielőbb felismerhetőek legyenek.

Ehhez a munkához 2017.09.01-vel bevezetésre került a rizikó kérdőívet is használják. A családokat tájékoztatták az életkorhoz kötött, egészségbiztosítás terhére történő kötelező szűrővizsgálatokról, oltási és szociális ellátásokról, valamint segítséget nyújtottak ezek igénybeviteléhez.

A területi védőnői ellátás mutatószámai:	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A gondozott családok száma (éves/12hó):	3512	3461	3457	3482	3272	3138
Családlátogatási alkalmak száma:	8.817	4242	3235	7109	8392	7470
Védőnői tanácsadason megjelentek száma (0-3é)	8291	5409	7145	6680	6475	5991
Újonnan nyilvántartásba vett csecsemők száma:	645	663	632	597	569	506
Védőnői fokozott gondozásban részesült gyermekek száma:	3706	3091	4438	4735	4450	3722
Újonnan nyilvántartásba vett várandós anyák száma:	702	700	656	638	591	534
A gondozott családokban észlelt gyermekelhanyagolások száma	1	3	0	3	0	2
A gondozott családokban észlelt gyermekbántalmazások száma	0	0	0	1	0	1
Távkonzultáció útján ellátott 0-3 éves	0	3961	5530	3163	1994	1516
Távkonzultáció útján ellátott várandós	0	1051	708	431	371	219
Védőnők által megtett intézkedések száma	28	73	69	67	78	97

Forrás: ÉPC-HK

2024-ben a XV. Kerület oktatási intézményeiben az iskola-egészségügyi feladatokat *8 fő iskolavédőnő* látta el. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben előírt szűrővizsgálatok és egészségnevelési feladatok ellátásán valamint a védőoltások szervezésén és azok lebonyolításában történő közreműködésen kívül az iskolavédőnők kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy jó és folyamatos együttműködésükkel segítsék az oktatási intézményeket gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

Az általános iskolák közegészségügyi ellenőrzése folyamatos. Az ellenőrzésekkor az a tapasztalat, hogy a higiénés előírásokat az intézmények betartották, az észlelt hibákat, hiányosságokat (melyek 90%-ban karbantartási hiányosságok voltak) pótolták, illetve pótlásuk folyamatban van.

2024. évi kiemelt munkatervi feladat keretén belül a Kerületi Hivatal illetékességi területén működő valamennyi középfokú intézmény közegészségügyi felmérése a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (a továbbiakban: NNGYK) által kidolgozott egységes szempontrendszer alapján megtörtént, általánosan elmondható, hogy az intézmények állapota vegyes.

2024. évben a Kerületi Hivatal területén XV. kerületi oktatási-nevelési intézményben sem cseppfertőzéssel terjedő, sem enterális tünetekkel járó megbetegedések halmozódását nem jelentették. A XV. kerületi iskolák Iskola-egészségügyi Szolgálat a kampányoltásokat követően megküldi a Kerületi Hivatal részére az oltások teljesítéséről szóló jelentést, melyet a Kerületi Hivatal feldolgoz, és nyomon követi az oltáselmaradásokat, és azok pótlását. Kampányoltássorán ellenőrzi a védőoltási tevékenységet az iskolákban. Általánosan felmerülő probléma, mely jelenség a XV. kerületben is előfordul, hogy a szülők téves, áltudományos információkat alapul véve megtagadják gyermekeik életkorhoz kötött kötelező védőoltásainak beadását. Ilyen esetben előfordult, hogy a Kerületi Hivatal indított eljárást oltásmegtagadás ügyében.

Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, adott esetben az iskola pszichológusával, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógytestnevelővel, a gyermek- és ifjúságvédelem szakembereivel kialakult kapcsolat egyre hatékonyabb. Az iskolavédőnők tapasztalatai, jelzései alapján az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel történő együttműködés gyors problémamegoldást eredményez.

4.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. Kerületi Tagintézménye

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. alapján 2013. január 1-től fejlesztő felkészítést, fejlesztő iskolai oktatást csak pedagógiai szakszolgálat láthat el.

A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény alapján mind a fejlesztő felkészítő, mind a fejlesztő iskolai oktatást végző, valamint a gyermekvédelmi feladatokat ellátó közalkalmazottak a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ állományában végzik tovább tevékenységüket. Az átszervezések következtében sem az érintett szakemberek, (pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok) sem a gyermekek érdekei nem sérültek.

A gyermekvédelmi törvény változása nyomán a 2024-es tanévben nagy hangsúlyt fektettek arra, hogy a munkatársak megismerjék és munkájukban alkalmazzák az előírásokat.

A kapcsolattartás hivatalos módja változott a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat eljárásrendje alapján, a tagintézmények közvetlenül nem küldenek dokumentációt a gyermekvédelmi szervezetekhez, ezt minden esetben a főigazgatóságon keresztül kell megtenni.

A szakszolgálat, mint intézménytípus 0-23 éves korig láthatja el a kerület gyermekeit, fiataljait. Fontos számukra, hogy a nagyon korai életszakasztól kezdve legyen lehetőségük a gyermekek segítésére, nyomon-követésére egészen a felnőtté válásig. További szempontjuk, hogy több szakma képviselőit is be tudják vonni a munkába, hiszen tanító, gyógypedagógus, konduktor, logopédus, pszichológus egyaránt tagja szakmai csapatuknak.

Munkájuk során 2024. évben 22 gyermekvédelmi problémával találkoztak, amelyek elsődlegesen a válás körüli, válás utáni problémákból fakadtak, de előfordult elhanyagolás, illetve veszélyeztetés is.

Veszélyeztetésnek kell tekinteni, ha a törvényes képviselő nem jelenik meg a gyermekkel a vizsgálaton. A második elmaradás után a tankerületen keresztül kötelezhető a szülő a vizsgálatra. Az ilyen esetek száma 2024. évben viszonylag magas volt.

A Tagintézményben gyermekvédelmi problémával szülő nem szokott bejelentkezni. A terápiák során esetlegesen kiderülő gondok mentén – gyermekvédelmi ügyekben nincs mérlegelési lehetőség – a jelzés azonnal megtörténik a gyermekvédelmi szolgálat felé.

Nyolc szakfeladat ellátási területük teljes eszköztára rendelkezésre áll, de jellemzően a nevelési tanácsadás és a szakértői feladat területein találkoznak gyermekvédelmi problémákkal. Szakmai team megbeszéléseik és a gyermekvédelmi szolgálattal való kapcsolattartás a terepe a tanácsadás és a megoldás keresésének.

2024. évben 8 alkalommal került sor írásos jelzésre a XV. kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

A Szakszolgálat a hatékonyabb együttműködés érdekében visszajelzést vár az általuk jelzett esetek további sorsát illetően. Intézményük rendelkezik az online kapcsolattartáshoz szükséges technikai feltételekkel, munkatársaik pedig a tudással és gyakorlattal az online kapcsolattartásban.

4.3. A gyermekek napközbeni ellátása

XV. Kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődék

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. A bölcsőde feladata a 3 éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-lelki fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni gondozását, nevelését ellátó intézményként működő Egyesített Bölcsődék 6 tagintézményben látja el a gyermekeket.

A Férőhelyek száma: 558.

A 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 46. § szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, amely szerint a bölcsődei csoportban nevelhető, gondozható gyermekek száma 12 fő. Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. A sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb tizenegy gyermek,

b) egy bölcsődei csoportban kettő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb tíz gyermek,

c) egy speciális bölcsődei csoportban három-hat sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb hat gyermek nevelhető, gondozható.

Engedélyezett férőhelyek száma 2024. évben

Bölcsőde neve	Bölcsőde címe	Férőhelyek száma
Gyöngyszem	1158 Budapest, Bezsilla N. utca 17.	30
Szivárvány	1152 Budapest, Fő út 33.	94
Mazsolapalota	1157 Budapest, Kavicsos köz 6.	127
Csemetekert	1154 Budapest, Wesselényi utca 33.	72
Százholdas Pagony	1156 Budapest, Kontyfa utca 6.	112
Idevár	1156 Budapest, Nádasztó park 1.	123
Összesen:		558

Forrás: helyi adat

Felvett gyermekek száma 2024. december 31-én

Bölcsődék neve	Engedélyezett férőhely	Felvett gyermekek száma	Feltöltöttség %
Gyöngyszem	30	25	83
Szivárvány	94	92	98
Mazsolapalota	127	87	69
Csemetekert	72	59	82
Százholdas Pagony	112	84	75
Idevár	123	83	67
Összesen:	558	430	77%

Forrás: helyi adat

A gyermekek életkori megoszlása 2024. december 31-én

Kor	Fő	%
1 – 10 hónapos	2	0,47
11 – 18 hónapos	17	3,96
19 – 36 hónapos	369	85,81
37 – és több hónapos	42	9,76
Összesen:	430	100

Forrás: helyi adat

A kétévesnél fiatalabb gyermekek aránya:

2024. december 31-én: 78 fő, ami a teljes felvett létszám 18 %-a.

Összes gondozott gyermek a 2024. évben

Bölcsőde	Összes gondozott gyermek
Gyöngyszem Bölcsőde	50
Szivárvány Bölcsőde	164
Mazsolapalota Bölcsőde	168
Csemetekert Bölcsőde	113
Százholdas Pagony Bölcsőde	153
Idevár Bölcsőde	157
Összesen:	805

Forrás: helyi adat

Az Egyesített Bölcsődék alapvető célkitűzése a magas szintű, a lakossági és szakmai igényeknek mind jobban megfelelő nevelői - gondozói munka biztosítása a terület valamennyi bölcsődéjében. A bölcsődék rendelkeznek azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, melyek biztosítják a mindezt elősegítő magas szintű nevelő-gondozó munkát.

A korszerű táplálkozásnak megfelelő ételmezést két központi konyhán keresztül biztosítják a gyermekek számára. A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelő ételmezést nyújtják. A HACCP előírásainak betartását folyamatosan ellenőrzik minden konyhában. A takarékos gazdálkodás érdekében a mosodai tevékenységet két mosókonyha látja el.

A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Ezen gyermekek számára 18 férőhely áll rendelkezésre az Idevár Bölcsődében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése, a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013 (II.26) EMMI rendelet 4.§ (3) pontja szabályozza, mely szerint, ha a gyermek bölcsődei nevelésben, gyermekotthoni ellátásban, fogyatékosok nappali intézményében, fogyatékosok ápoló-gondozó bentlakásos intézményében intézményi ellátásban részesül, a korai fejlesztést és gondozást – amennyiben a feladat ellátásához szükséges feltételek biztosítottak – az intézményben kell ellátni. A pedagógiai szakszolgálati intézmény a tanácsadást a szülőn kívül a feladatellátási hely adott gyermekkel foglalkozó szakalkalmazottal részére is biztosítja.

A Nádastó parki Idevár Bölcsőde nyújt lehetőséget a szociális rehabilitációra, egy másfajta inger gazdag környezet megismerésére, nagyobb fokú önállósodásra. Az integrált fejlesztés, gondozás az egészséges gyermekek esetében a másság elfogadását és a toleranciát fejleszti, a szülők számára lehetővé teszi a munkavállalást, csökkenti a kirekesztettség érzését, tanácsot ad a sajátos igényű gyermek neveléséhez.

2024-ben 23 fő sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak, neveltek, az elvárásoknak megfelelően, speciális csoportban a részleges integráció módszerét alkalmazva, illetve teljes integrációban.

18 gyermek a Nádastó parki Idevár bölcsődében, 2 gyermek a Fő úti Szivárvány bölcsődében, 2 gyermek a Wesselényi utcai Csemetekert bölcsődében, valamint 1 gyermek a Bezsilla utcai Gyöngyszem bölcsődében került ellátásra. **Ebben az évben 26 fő korai fejlesztésben részesülő gyermek is ellátásra került, így összességében 49 gyermek igényelt sajátos ellátást, kiemelt figyelmet.**

Az egyéni foglalkozások mellett csoportfoglalkozások keretében történt a gyermekek fejlesztése, amelyeken az ép fejlődésmentű gyermekek biztosítják a húzóerőt. Biztosított volt a TSMT (tervezett szenzomotoros tréning), a kognitív fejlesztés és a zenei foglalkozás heti rendszerességgel, továbbá kutyaterápiát tudnak biztosítani heti egy alkalommal. A kisgyermeknevelők munkájában és a szülőknél felmerülő nevelési és egyéb problémák megoldásában nagy segítség a pszichológus kolléganő jelenléte.

A 2024. évben a fejlesztéseket a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel biztosították, továbbá közös látogatás alkalmával a Hallássérültek Budapesti Tanintézeténél, ahol hasznos tapasztalatcserét folytattak az SNI ellátással kapcsolatban.

A rendszeres megbeszélések Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi vezetője, az Egyesített Bölcsődék igazgatója, gyógypedagógusok, pszichológusok, szakmai tanácsadó, kisgyermeknevelők és a gyógypedagógiai asszisztens részvételével összehangoltabb és eredményesebb a fejlesztő munkát eredményezett.

Amikor egy kisgyermek lassabban fejlődik, a szülők gyakran hónapokat eltöltenek azzal, hogy rászánják magukat arra, hogy segítséget kérjenek. Ebben az életkorban az idő azonban létfontosságú, hiszen az első életévek a gyermek fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

Statisztikai mutatók az Idevár bölcsődében SPECIÁLIS csoportban gondozott sajátos nevelési igényű gyermekek létszámáról 2024.évben

Bölcsőde Idevár	Felvehető SNI gyermekek száma	Beíratott gyermekek száma (felvett)
január	18	13
február	18	13
március	18	14
április	18	14
május	18	14
június	18	14
július	18	14
augusztus	18	13
szeptember	18	6
október	18	6
november	18	8
december	18	8

Forrás: helyi adat

A speciális csoportban gondozott sajátos nevelési igényű gyermekek száma csökken, amelynek oka, hogy 3 éves kor alatt a gyermekek inkább korai fejlesztésre való határozatot kapnak, a sajátos nevelési igényt legtöbbször 3 éves kor után határozzák meg, így a speciális csoportban korai fejlesztést igénylő gyermekeket is nevelnek-gondoznak.

Alapellátáson túli szolgáltatásaik

Sószoba

Mind a hat intézményben sószobát üzemeltetnek, melyet a gyermekek alapellátáson túli szolgáltatásként térítés mentesen tudnak igénybe venni.

A sószoba a Somadrin Klímaoldat folyamatos párolgása során jelentősen emeli a helység relatív páratartalmát, serkenti a légzőszervek aktivitását, a hörgők öntisztulását, mely által csökken a nyálkahártya gyulladása. Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba járó gyerekek ritkábban betegszenek meg, és hamarabb gyógyulnak.

A felsőlégúti megbetegedések megelőzése céljából ősztől tavaszig előre meghatározott ütemterv és igény szerint rendszeresen látogatják a bölcsődések ezeket a sószobákat, melyekben a jótékony hatás mellett számos tevékenységre is nyílik lehetőség. A sószobában eltöltött idő ősztől – tavaszig szerves része a napirendnek, a gyerekek 3-5 fős csoportokban, heti 2-3 alkalommal $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ órát tartózkodnak ott.

A szülők nagy örömmel fogadják ezt a külön szolgáltatást, amellyel kompenzálni tudják a fizetendő gondozási díjat, hiszen ez minden gyermek számára térítésmentesen elérhető, amennyiben a szülő igényli.

Emellett módot kívánnak biztosítani arra is, hogy a bölcsődébe nem járó családok térítési díj ellenében igénybe vegyék ezt a lehetőséget, amelynek helyszíne a Százholdas Pagony Kontyfa utcai bölcsőde és a Mazsolapalota Kavicsos közti bölcsőde. A szolgáltatás díja: 130 Ft/30 perc. A szülők terepiás céllal vennék igénybe a szolgáltatást, ellenben az igénybevétel feltétele – mivel a bölcsődés gyermekek is ugyanabba a helyiségbe járnak – hogy a gyermek egészséges legyen. Igénybevétel a 2024. évben nem volt.

Tanácsadás

Gondozási- és nevelési kérdésekben a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők is rendelkezésre állnak. A bölcsőde pszichológusa a bölcsőde vezetőjével, a kisgyermeknevelővel és a szülőkkel személyes konzultációt tartanak a felmerülő problémákkal kapcsolatban.

Családi nevelést segítő külön szolgáltatások

Időszakos gyermekfelügyelet

A napközbeni ellátást igénybe nem vevő, kisgyermeket nevelő családok közül többen jelezték, hogy nehezen tudják megoldani gyermekük felügyeletét, hivatalos ügyeik intézése és munkahelykeresésük időtartamára. Az igény erősítette és alátámasztotta az ez irányú szakmai elképzeléseket.

A Gytv. 42. § (4) bekezdése értelmében, ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsőde térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet működtethet, mely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni. Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás.

Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát. A szülők alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára is előzetes igény bejelentés alapján kérheti gyermeke felügyeletét a szolgáltató egységben térítés ellenében.

Az időszakos gyermekfelügyelet két telephelyen valósult meg. Figyelembe véve a bölcsődék elhelyezkedését, a Szivárvány bölcsődében a felújítás során kialakított baba-mama szobában, vagy az üres férőhelyeken, illetve a Százholdas Pagony Kontyfa utcai bölcsődében az üres férőhelyeken.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében mindkét bölcsőde a gyermekek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés,
- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- a fejlődés és a szocializáció segítése,
- igény szerinti étkezés, az itt töltött időszaknak megfelelően,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés,
- kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- egyéni bánásmód,
- a gyermek korának megfelelő játékeszközök.

A szolgáltatás díja: 300 Ft/óra + étkezés

A többéves tapasztalat azt mutatja, hogy ez a szolgáltatás nagy segítség a családoknak, és azok a gyermekek, akik időszakos gyermekfelügyelet alkalmával megismerkednek a bölcsődei élettel, sokkal könnyebben alkalmazkodnak majd ahhoz a helyzethez, amikor ténylegesen is bölcsődéssé esetleg már óvodássá válnak.

A szolgáltatást a két intézményben összesen 30 család vette igénybe.

Játszócsoporth

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében, **ha a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyezteti, a bölcsődei térítési díj ellenében, külön szolgáltatásként játszócsoporthot működtethet,** amely szolgáltatást a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

A bölcsődében, külön játszócsoporth kialakításával, a szülőkkel vagy hozzátartozókkal együtt fogadják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a kísérőik gondozzák.

A játszócsoporth lehetőséget teremt arra, hogy:

- a szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszhasson együtt
- a gyermekek barátkozhasanak egymással
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat
- a szülők tanácsot, segítséget kérhessenek a kisgyermeknevelőtől
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek (a kisgyermeknevelés és gondozás, az egészséges életmód stb.) a terület szakembereivel.

A gyermekek számára ebéd is igényelhető. A szülők megismerhetik azokat az ételféleségeket, melyek a 0–4 éves kisgyermek egészséges fejlődését biztosítják, ételrecepteket kérhetnek, cserélhetnek. A játszócsoport a Szivárvány bölcsődében külön erre a célra kialakított helyiségében működik.

A helyiség méreteit tekintve maximum 8 gyermek és szülője számára biztosítható alkalmanként a szolgáltatást.

A 2024. évben heti három alkalommal:

- kedd: ½ 10 – ½ 12 óráig
- szerda ½ 10 – ½ 12 óráig
- csütörtök: ½ 10 – ½ 12 óráig

A növekvő igényekkel a gyakoribb foglalkozások is megoldhatóak.

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek. A szolgáltatás díja: 600 Ft/alkalom (1 alkalom 2 óra). A gyermek számára ebéd is igényelhető.

A szülői visszajelzés alapján megállapítható, hogy ez a legnépszerűbb szolgáltatás. Örülnek ennek a lehetőségnek, a gyermekek szeretik a foglalkozásokat. **A szolgáltatást 24 család vette igénybe.**

Napközbeni gyermekfelügyelet

Ebben az évben sikerült a Kormányhivatal jóváhagyásával a Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzatának önként vállalt feladataként segíteni azokat a családokat, ahol a **többesiker gyermekek születésekor a szülő segítségre szorul.** Ezért az Egyesített Bölcsődék Idevár tagintézménye az 1997. évi XXXI. törvény 44/B. § (1) bekezdés a) és (3) bekezdés d) pontjának megfelelően, a 44/C. § (3) bekezdés a) pontja szerint napközbeni gyermekfelügyelet keretében – nem nevelési-oktatási céllal – az életkornak, egészségügyi állapotnak megfelelő napközbeni ellátást biztosít a bölcsődei ellátásban nem részesülő, a XV. kerületben élő gyermekek számára, a szülő, törvényes képviselő otthonában a gyermek 0-12 hónapos koráig, kizárólag a 44/C. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően, ha többes ikrek születnek, valamint az ikergyermek gondozásában és nevelésében a szülő segítségre szorul. **A feladat ellátásához szükséges személyi feltételek biztosítottak. Erre vonatkozó szülői igény még nem érkezett az intézmény részére.**

Gyermekevédelem

A gyermekvédelmi feladatok területén a bölcsődék vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer többi tagjával, a gyermekorvosokkal, a védőnőkkel, a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival, és a gyámügyi szakemberekkel. **2024-ben 42 gyermek felvételére került sor a gyermekvédelem munkatársainak javaslatai alapján.**

Fokozottan figyelemmel kísérik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a védelembe vett gyermekek fejlődését. Kiemelt feladatnak tartják, a szociális problémákkal küzdő, vagy periférián élő családok gyermekeinél a hátrányok csökkentését, az egyéni bánásmód, az egyéni szükségletek, a megfelelő személyi- és tárgyi feltételek, valamint a szeretetteljes, derűs légkör biztosításával.

2024-ben gondozott kedvezményezett gyermekek gondozási díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő (fő)	Tartós beteg (fő)	3 és több gyermekes (fő)	SNI gyermek (fő)	Védelemben vett gyermek
Gyöngyszem Bölcsőde,	2	0	5	1	0
Szivárvány Bölcsőde	4	3	17	2	0
Mazsolapalota Bölcsőde	1	6	13	0	0
Csometekert Bölcsőde	0	2	17	2	1
Százholdas Pagony Bölcsőde	3	5	28	0	0
Idevár Bölcsőde	2	3	18	18	1
Összesen:	12	19	98	23	2

Forrás: helyi adat

2024-ben gondozott kedvezményezett gyermekek étkezési díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyerm. véd. kedv.-ben részesülő (fő)	Tartós beteg, és SNI (fő)	3 és több gyermekes (fő)	Nevelésben vett (fő)	Tartós beteg v. fogyatékos gyermeket nevelő család (fő)	230.648 Ft/ Fő jövedelem alatt (fő) (2024.01.01-től)
Gyöngyszem Bölcsőde	2	0	5	0	1	18
Szivárvány Bölcsőde	4	3	17	0	5	69
Mazsolapalota Bölcsőde	1	6	13	0	1	101
Csometekert Bölcsőde	0	2	17	0	0	53
Százholdas Pagony Bölcsőde	3	5	28	0	0	90
Idevár Bölcsőde	2	3	18	1	2	76
Összesen:	12	42	98	1	9	407

Forrás: helyi adat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 2024-ben 3 fő volt hátrányos helyzetű és 6 fő halmozottan hátrányos helyzetű

2024. december 31-én nyilvántartásban volt 430 gyermek. Ebből:

- Étkezési térítési díjat fizet: 135 fő (31,4 %)
- Étkezésben kedvezményezett: 295 fő (68,6 %)
- Gondozási díjat fizet: 355 fő (82,6 %)
- Gondozásban kedvezményezett: 75 fő (17,4 %)

Az egészségmegőrzés segítése érdekében minden bölcsőde figyelemmel kíséri a védőoltásokat. Fontos a vitamin- és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitele.

Gyermekegészségügyi prevenció terén fokozottan figyelnek a korszerű étkezési szabályok betartására, a cukorfogyasztás csökkentése és a rágásra nevelés is kulcsfontosságú.

A levegőzés, a mozgás a korosztályi testedzés időpontja, mértéke az évszaknak és az időjárási viszonyoknak és a napirendnek megfelelően történik.

A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelően tudtuk biztosítani.

Diétát igénylő gyermek összesen 40 fő volt az Egyesített Bölcsődék intézményeiben.

Bölcsődei Érdekképviselői Fórum

A törvényi előírásoknak megfelelően, 2024. évben is folyamatosan működtek a Bölcsődei Érdekképviselői Fórumok.

A fórum célja, hogy tagjai tájékoztatást kapnak a bölcsőde munkájáról, a gyermekcsoport eseményeiről. Az eddigi tapasztalatok szerint a fórumok eredményesen támogatják a bölcsődei munkát. A Bölcsődei Érdekképviselői fórum összetétele: szülői oldal, dolgozói oldal és fenntartói oldal. A tagok száma függ az adott bölcsőde nagyságától, de minden esetben igaz, hogy a fenntartói oldal és a dolgozói oldal összesen nem haladhatja meg a szülők létszámát. A fenntartó a Bölcsődei Érdekképviselői Fórumba a Népjóléti Bizottságból (2024. októberétől Népjóléti és Kulturális Bizottságból) delegált tagokat.

- Gyöngyszem bölcsőde: Gyurkó Dániel alpolgármester
- Szivárvány bölcsőde: Lukács Gergely Ádám helyi önkormányzati képviselő
- Mazsolapalota bölcsőde: Mihály Gergő a Népjóléti és Kulturális Bizottság, bizottsági tag
- Csemetekert bölcsőde: Pósa András helyi önkormányzati képviselő
- Százholdas Pagony bölcsőde: Tóth Veronika helyi önkormányzati képviselő
- Idevár bölcsőde: Hegymegi Anita helyi önkormányzati képviselő

Ezekon a fórumokon rendszeresen részt vett meghívott vendégként az Egyesített Bölcsődék igazgatója is, így a szülők szakmai kérdésekben kielégítő válaszokat kaphattak kérdéseikre.

Kapcsolatok

A kompetencia határok megtartása mellett jól működő kapcsolat van a fenntartóval, a GMK-val, és a társintézményekkel. Az óvodavezetőkkel szükség esetén konzultáltak főleg a sajátos nevelési igényű gyermekek kapcsán, ezen a területen szeretnének a továbbiakban is komolyabb együttműködést fenntartani. Továbbra is kapcsolatot tartanak a fővárosi bölcsődékkal, negyedévente konzultációra összeülnek a vezetők és szaktanácsadók.

Ünnepek, programok

A hagyományokhoz híven ebben az évben is minden bölcsődében megtartották az ünnepeket. Év elején a farsangi multság, majd húsvét alkalmából mesejátékokkal készültek a dolgozók. Anyák napjára kreatív foglalkozással várták az apukákat, Föld napjára virágot ültettek a gyermekek, majd családi délutánnal köszöntötték a gyermeknapot és búcsúztatták az óvodába készülő gyermekeket.

Önkormányzati támogatásból a nyár folyamán újra minden bölcsődében állatsimogató foglalkozással kedveskedtek a gyermekeknek, ahol elkerített karámokban ismerkedhettek a háziállatokkal. Bárányokat, kecskéket, nyulakat simogathattak biztonságos környezetben.

Ősszel a hagyományokhoz kapcsolódóan Márton napot, majd Egészségnapot rendeztek. Év végén nagy izgalommal várták a gyermekek a Mikulást és a karácsonyt közös mézeskalácssütéssel és ajándékosztással.

Vállalt feladatok 2024-ben

A Gyvt. 42. § (4) bekezdése értelmében **a bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.** A 2024-ben a szolgáltatásokat teljes évben működtetik. Szakmai együttműködésük tovább is jó mind az óvoda, mind pedig a kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal.

Tavasszal minden bölcsődében megtartották a **nyílt napokat**, illetve ahol a tavalyi évben nagy volt az érdeklődés, a napok számát bővítették. A **Bölcsődei hírmondó újság** is újabb lapszámmal bővült. Továbbra is egész évben **nagy hangsúlyt fektettek a családi programokra** és a különböző eseményeken közösen ünnepelte a bölcsődékben.

A **sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésben** részesülő gyermekek ellátása **zökkenőmentesen zajlott.** Nagy segítségnek számít a pszichológus munkatárs, aki továbbra is segíti a családokat és dolgozókat a **gyermekek nevelésével kapcsolatban felmerülő problémákban, elakadásokban.** A **Pedagógiai Szakszolgálattal** team megbeszéléseken konzultáltak a **sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésben** részesülő gyermekek ellátásával kapcsolatban.

Tervek

Továbbra is kiemelten fontos a **meglévő jó intézményi kapcsolatok ápolása, és szükség szerint a meglévő kapcsolatrendszer bővítése,** a szakmai és a társintézmények tevékenységének figyelemmel kísérése.

A jövőben is minden intézményben szerveznének **nyílt napot** a leendő bölcsődés gyermekek és családjaik számára, hogy rövid betekintést nyerjenek a bölcsődék mindennapjaiba.

A bölcsődei újság a „Bölcsicsergő” célja, hogy a kerületi családok és a már bölcsődékbe járó gyermekek szülei nagyobb betekintést nyerjenek az intézmények működésébe, valamint több hasznos információhoz jussanak a gyermekek neveléséhez-gondozásához.

A gyermekvédelmi problémákat a Család- és Gyermekjóléti Központ szakembereivel egyeztetik.

A jövő évben is nagy hangsúlyt fektetnek a családi programok szervezésére, továbbá a Pedagógiai Szakszolgálattal rendszeres team megbeszéléseken konzultálnának a sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésben részesülő gyermekek ellátásával kapcsolatban.

A jövőben meg kívánják valósítani az Idevár Bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint az ép fejlődésű gyermekek részére is **szenzoros szoba kialakítását**, amely hatékony az érzékszervek stimulálásában és nyugtatóan hat az idegrendszerre.

Összegzés

Az Egyesített Bölcsődék 2024. évi szakmai működése kiegyensúlyozottnak mondható. 2024. januárjában megnyitotta kapuit a felújított Kontyfa utcai Százholdas Pagony Bölcsőde a dolgozók és családok nagy örömeire.

Továbbra is egész évben **nagy hangsúlyt fektettek a családi programokra**. A személyes találkozások, a közösségi programok olyan meghitt légkört teremtenek, amelyek elengedhetetlenek **a bölcsőde és család bizalmi kapcsolatának kialakításában**, ezért az év elején meghirdetett **nyílt napokon** örömmel fogadták a szülőket, akik nagy érdeklődést mutattak a bölcsődék iránt.

Március és április hónapokban fogadták a 2024/25-ös nevelési évre jelentkező szülőket. A beiratkozó gyermekeknek egész évben tudtak férőhelyet biztosítani.

A sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésben részesülő gyermekek ellátása zökkenőmentesen zajlott. Nagy segítség a **pszichológus**, aki segítette a családokat és dolgozókat a **gyermekek nevelésével kapcsolatban felmerülő problémákban, elakadásokban**.

A külön szolgáltatások a megszokott rend szerint működtek. A bölcsődék a nevelési év folyamán nagyon sok programmal készültek a gyermekek, a családok részére. Többek között **nagy sikert aratott az Állatsimogató program ismételt megvalósítása** minden tagintézményben, amely az **önkormányzat anyagi támogatásával** jött létre.

Továbbra is cél, hogy minden gyermeknek helye legyen bölcsődében, a halmozottan sérült gyermekek ellátása ugyanolyan biztosított legyen, mint az ép fejlődésű gyermekekét.

4.4 Óvodai nevelés

4.4.1. Az Önkormányzat feladata az óvodai nevelésben

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdésének 10. pontja alapján a fővárosi kerületi önkormányzat alapfeladata az illetékségi területén az óvodai ellátás biztosítása. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 8. § (1) bekezdése szerint az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

Az egyes nevelési évek előkészítése során a Képviselő-testületnek kell meghatároznia az óvodai intézményhálózat következő nevelési évre vonatkozó működésének alapvető paramétereit, a fenntartó Önkormányzat által finanszírozott (indítható) óvodai csoportok számát, valamint a szakmai feladatellátást biztosító óvodapedagógus, pedagógus munkát segítő, illetve technika munkát végző köznevelési foglalkoztatotti álláshely keretét.

4.4.2. Az óvodai nevelésben 2024-ben bekövetkezett jogszabályi változások 2024-ben életbe lépő, óvodai nevelést érintő jogszabályváltozások a következők:

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (Púétv.)

2024.07.01-től hatályos változások:

- A köznevelésben foglalkoztatott 2025. január 15-ig köteles a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatást és a hozzá kapcsolódó tárhelyet igényelni és erről a munkáltatónak írásban nyilatkozni. (160. § (10))

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)

2024.09.01-től hatályos változások:

- A köznevelési intézmény alkalmazottja – mint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja – fegyelmi, valamint büntetőjogi felelősségre vonható a jelzési / eljárás-kezdemenyezési kötelezettsége elmulasztása esetén. (17. § (4) – (4b), (4d))

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény

2024.09.01-től hatályos változások:

- Az óvodai, iskolai távolmaradás igazolásához szükséges orvosi igazolásokat az igazolás kiállítására köteles orvos a szülő/tizennegyedik életévét betöltött tanuló kérésére az EESZT útján továbbítani a köznevelési intézmény számára. (27/A. §)

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet

2024.07.30-től hatályos változások:

- A próbaidő szabályai pontosításra kerültek. (7. § (1) a))
- A vezetői megbízás szabályai pontosításra kerültek. (26. § (5))
- A gyakornoki időre vonatkozó szabályok kiegészültek. (37. § (5a))
- Az illetményre vonatkozó szabályok változtak. (88. § (2), 95/D. §)

2024.09.01-től hatályos változások:

- A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő szabályai pontosításra kerültek. (28. § (1) 13., (3) 10.)

A pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet

Hatályba lépés: 2024.06.01.

2024.09.03-től hatályos változások:

- Az értékelő vezető a pedagógus munkakörben foglalkoztatott értékelése során figyelembe veszi a köznevelésért felelős miniszter által az Nkt. 62. § (5) bekezdése szerint elrendelt képzés teljesítését és eredményét, mely szabályt 2024.09.01-től

kezdődően alkalmazni kell a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretéről szóló, miniszter által elrendelhető képzés teljesítési kötelezettségéről szóló 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet szerinti képzésre is. (4. § (3a), 9. § (4))

4.4.3. Az óvodai intézményhálózat jelenlegi helyzete

Az önkormányzati óvodai intézményhálózat jelenleg 3 intézményből, összesen 16 telephelyből áll. Az önkormányzati óvodai intézményhálózat összes kapacitása 2.083 fő, az óvodások létszáma a 2024/2025-ös nevelési évben – a hivatalos 2024. októberi statisztika alapján – 1.676 gyermek. A csoportok átlagléttszáma 19,71 fő.

A 2023/2024. nevelési évre engedélyezett csoportszámok tagintézményi bontásban

	Óvoda neve	A 2023/2024-es nevelési évre engedélyezett csoportok száma	Felvehető maximális gyermeklétszám
1.	Rákospalota Összevont Óvoda	26	631
1.1.	Szövőgyár (székhely óvoda)	7	175
1.2.	Vácrátót	4	100
1.3.	Régi Fóti	3	72
1.4.	Klapka	4	100
1.5.	Mozdonyvezető	8	184
2.	Hétszínvirág Összevont Óvoda	27	652
2.1.	Aulich (székhely óvoda)	5	125
2.2.	Mézes (Wesselényi)	3	75
2.3.	Manóvár (József Attila)	4	80
2.4.	Bújócská (Őrjárat)	4	100
2.5.	Patyolat	5	122
2.6.	Molnár Viktor	6	150
3.	Újpalotai Összevont Óvoda	32	800
3.1.	Páskom (székhely óvoda)	5	125
3.2.	Kavicsos	5	125
3.3.	Hartyán	8	200
3.4.	Napsugár (Nádastó) 1	6	150
3.6.	Micimackó (Kontyfa)	8	200
Összesen:		85	2.083

Forrás: helyi adat

A 2023/2024-es nevelési év a 3 Összevont Óvoda 16 Tagóvodájában 85 óvodai csoportban 1.720 gyermekkel (82,57 %-os kihasználtsággal) indult el.

Az óvodai létszámok alakulása 2020/2021. és 2024/2025. nevelési év között

	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Összesen:	1.980	1.855	1.755	1.720	1676

Forrás: helyi adat

Óvodai létszámok a 2022-2024 október 1-jei adatok alapján

Óvoda	engedélyezett csoportok száma (2022)	maximális létszám (fő) (2022)	gyermekek létszáma 2022 (fő)	Kihasználtság 2022 (%)	engedélyezett csoportok száma (2023)	maximális létszám (fő) (2023)	gyermekek létszáma 2023 (fő)	Kihasználtság 2023 (%)	engedélyezett csoportok száma (2024)	maximális létszám (fő) (2024)	gyermekek létszáma 2024 (fő)	Kihasználtság 2024 (%)
Rákospalotai Összevont Óvoda	28	680	484	71	26	631	495	78,4	26	631	469	74,3
Szövőgyár	7	175	113	64	7	175	138	78,8	7	175	131	74,8
Vácrátóti	4	100	68	68	4	100	81	81	4	100	77	77
Régi Főti	3	72	53	73	3	72	60	83,3	3	72	65	90,2
Klapka	4	100	97	97	4	100	95	95	4	100	91	91
Bocskai	2	49	33	67	0	0	0	0	0	0	0	0
Mozdonyvezető	8	184	120	65	8	184	121	65,7	8	184	105	57
Hétszínvirág Összevont Óvoda	29	702	549	78	27	652	553	84,8	27	652	534	81,9
Aulich**	5	125	81	64	5	125	109	87,2	5	125	113	90
Mézes	3	75	60	80	3	75	62	82,6	3	75	62	82,6
Patyolat	5	122	113	92	5	122	112	91,8	5	122	100	81,9
Tóth István	2	50	40	80	0	0	0	0	0	0	0	0
Bújócska (Őrjárat)	4	100	92	92	4	100	94	94	4	100	88	88
Manóvár (József Attila)	4	80	64	80	4	80	67	83,7	4	80	67	83,7
Molnár Viktor	6	150	99	66	6	150	109	72,6	6	150	104	69,3
Újpalotai Összevont Óvoda	34	850	722	84	32	800	672	84	32	800	673	84,1
Páskom	5	125	101	80	5	125	105	84	5	125	112	89,6
Kavicsos	5	125	119	95	5	125	111	88,8	5	125	117	93,6
Hartyán	8	200	167	83	8	200	168	84	8	200	166	83
Nádastó1	5	125	90	72	6	150	126	84	6	150	112	74,6
Nádastó2	3	75	72	96	0	0	0	0	0	0	0	0
Micimackó	8	200	173	86	8	200	162	81	8	200	166	83
Összesen:	91	2.232	1.755	78	85	2.083	1.720	82,57	85	2.083	1.676	80,4

Forrás: helyi adat

A veszélyeztetett óvodások száma

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Fő	2	60	41	36	28
Százalék	0,10	3,2	2,3	2,09	1,67

Forrás: helyi adat

A hátrányos helyzetű óvodások száma

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Fő	24	28	30	19	7
Százalék	1,21	1,51	1,71	1,10	0,41

Forrás: helyi adat

A halmozottan hátrányos helyzetű óvodások száma

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Fő	7	2	9	8	2
Százalék	0,35	0,11	0,51	0,46	0,11

Forrás: helyi adat

4.4.5. Az óvodai intézményhálózattal kapcsolatos intézkedések az elmúlt években

Az adatok alapján megfigyelhető, hogy az önkormányzati óvodákban óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek száma 2012-től folyamatosan csökken, miközben az óvodaköteles gyermekek száma gyakorlatilag állandó. Az is feltűnő, hogy az új óvodai intézményhálózat 2017-es bevezetését követő 2 beiratkozás során az óvodai létszámok nem változtak, viszont a 2020-as beiratkozást követően (mikor a koronavírus járvány miatt nem volt lehetőség nyílt napok szervezésére és a szülőkkel történő személyes kapcsolatok kialakítására) a gyermeklétszámban jelentős csökkenés történt.

Az óvodai intézményhálózat átszervezését követően az óvodákban tapasztalható gyermeklétszám csökkenés megállítása érdekében a koronavírus járványt megelőzően a következő szakmai és kommunikációs intézkedéseket tette a szakmai főosztály:

A Tavaszi Pedagógiai Napok megszervezése évente (szakmai előadások, szakmai programok, bemutató órák).

Az önkormányzati fenntartású óvodákban a korábbi egy nyílt nap helyett legalább 3 nyílt napot kell megszervezni, és ezek közül az egyik nyílt napot kötelezően szombati napon kell megtartani. Óvodai hívogató címmel tájékoztató kiadvány megjelentetése 2018-tól az önkormányzati fenntartású óvodákról, amelyet minden óvodaköteles gyermek szüleinek postai úton lett eljuttatva.

4.5 Közoktatás

A XV. kerületben az Észak-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott 12 köznevelési intézményben folyik nevelés-oktatás.

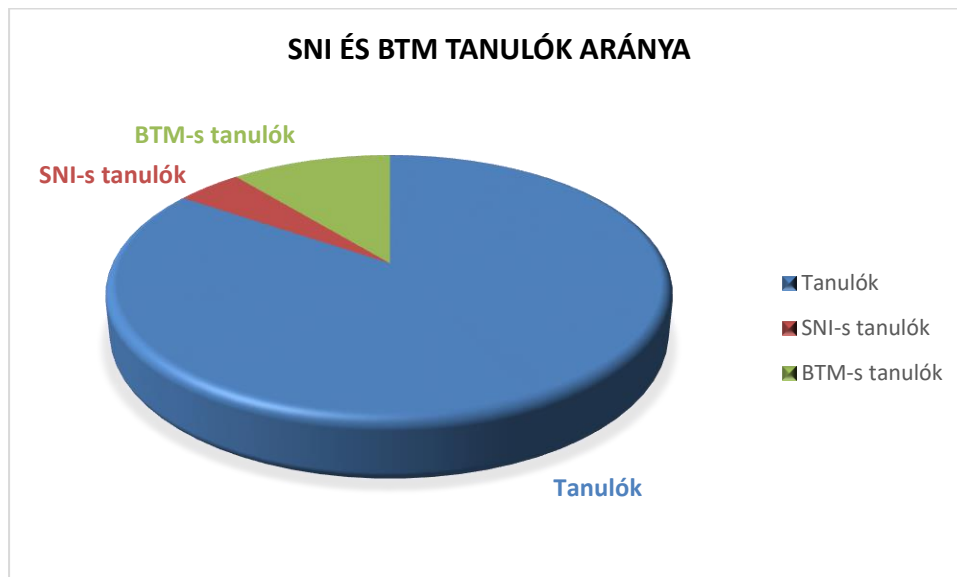
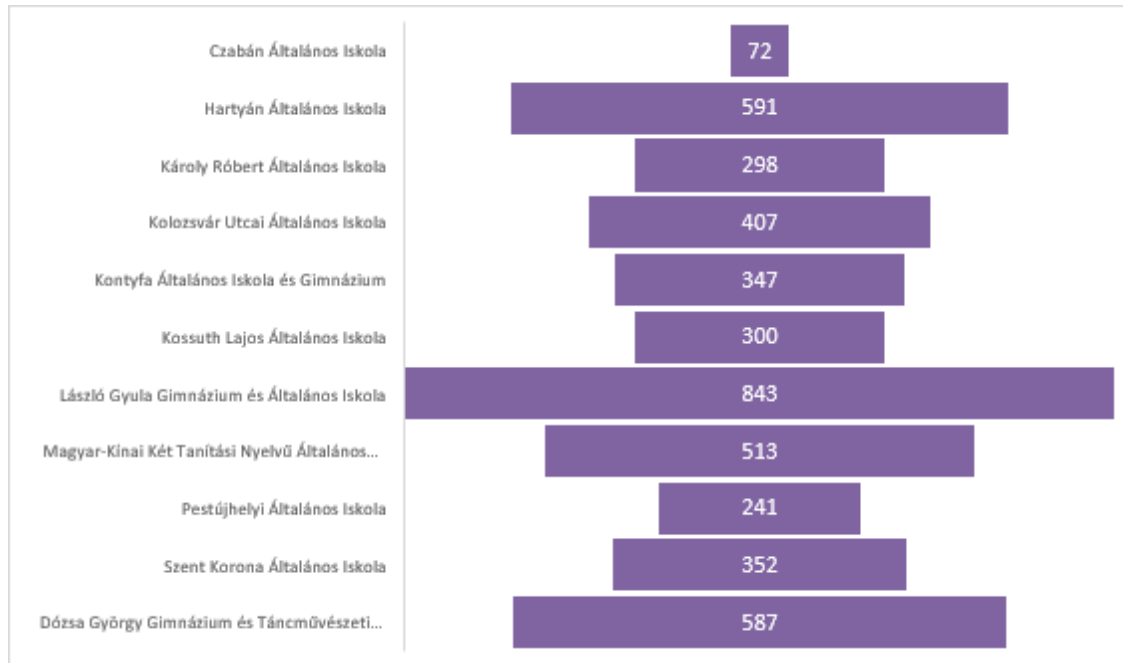
Az intézményekben 2024-ben összesen 4.551 diák (3.382 általános iskolás, 1.169 középiskolás) tanult. Alapfokú művészeti oktatásban 812 fő vett részt. A hátrányos helyzetű iskolás gyermekek száma 2024-ben 36 fő volt. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő iskolások száma 2024-ben 589 fő (12,94%) volt, míg az együtt nevelhető SNI tanulók száma 243 fő (5,33 %) volt.

**Az Észak-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában álló nevelési intézmények
statisztikai adatai**

Intézmények	tanulók száma	együtt nevelhető SNI-s tanulók száma	BTM-s tanulók száma	RGYK-ben részesülők száma	hátrányos helyzetű tanulók száma	kiemelten tehetséges tanulók
Czabán Általános Iskola	72	13	15	0	13	0
Hartyán Általános Iskola	591	25	95	12	0	0
Károly Róbert Általános Iskola	298	24	45	3	0	59
Kolozsvár Utcai Általános Iskola	407	13	52	8	4	0
Kontyfa Általános Iskola és Gimnázium	347	45	72	1	0	0
Kossuth Lajos Általános Iskola	300	13	40	6	1	0
László Gyula Gimnázium és Általános Iskola	843	40	112	0	0	0
Magyar-Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium	513	1	30	0	0	0
Pestújhelyi Általános Iskola	241	29	53	28	18	0
Szent Korona Általános Iskola	352	28	36	0	0	0
Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium	587	12	39	587	12	0
Összesen:	4551	243	589	58	36	59

Forrás: kk.gov.hu,

Tanulók létszáma a XV. kerületi tankerületi iskolákban

4.5.1. Napközbeni ellátás, táboroztatás

Ellátottak száma (év/fő)

Tanév	Óvodások létszáma	Általános iskolások létszáma	Középiskolások létszáma	Összesen
2017	2.040	4.219	1.204	7.463
2018	2.035	4.095	1.220	7.350
2019	2.052	3.972	1.195	7.219
2020	2.049	3.969	1.201	7.219
2021	1.980	3.820	1.244	7.044
2022	1.855	3.642	1.234	6.731
2023	1.755	3.660	1.142	6.557
2024	1.676	3.382	1.169	6.227

Forrás: ÉPTK

Ellátotti létszám (év/fő)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Napközis ellátás	1.342	1.485	1.476	1.381	1.601	1.656	1.639	1671
Tanulószobai ellátás	275	205	231	160	214	139	173	158

Forrás: ÉPTK

Iskolaotthonos ellátásban résztvevők száma (év/fő)

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Fő	795	744	562	522	411

Forrás: ÉPTK

Táborozás

A nyári szünetben történő gyermekfelügyelet keretében az Önkormányzat önként vállalt feladatként Nyári napközis tábort szervez és üzemeltet. A nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatos feladatok ellátását a Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztálya és a GMK közösen végzi. 2024-ban a tábor egy helyszínen került megszervezésre, az Önkormányzat tulajdonában lévő, de az Észak-Pesti Tankerületi Központ (1165 Budapest, Jókai Mór utca 6.) vagyongazdálkodásában lévő Kontyfa Általános Iskola és Gimnáziumban (1156 Budapest, Kontyfa utca 5.).

A nyári napközis táborban az Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező és/vagy az Önkormányzat közigazgatási területén működő iskolák tanulói vehettek részt, akik az általános iskola első osztályát elvégezték, illetve az adott évben a 12. életévüket a tábor utolsó napjáig nem töltötték be.

Egyedi kérelem útján, a polgármester jóváhagyásával vehetett részt a nyári napközis táboroztatásban az a gyermek, aki a tárgyévben a 14. életévét még nem töltötte be, de 12 évnél idősebb, illetve aki nem rendelkezik az Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, és nem az Önkormányzat közigazgatási területén működő iskola tanulója.

Egyedi kérelem útján összesen 13 gyermek vett részt a táborban.

A nyári napközis táborban napi háromszori étkezés (tízórai, ebéd, uzsonna) biztosított volt a gyermekek részére az iskolában év közben nekik járó kedvezmények érvényesítésével. Sok gyermek több hetet is eltölt a két tábori helyszínen egyikén.

Nyári napközis táborban résztvevő gyermek létszáma:

Év	2020	2021	2022	2023	2024
Fő	291	305	324	275	219

Forrás: helyi adat

Az Önkormányzat által fenntartott táborokban, a Bernecebaráti Üdülő és Gyermektáborban (2639 Bernecebaráti, Szokoly utca 5.) és a Siófoki Gyermektáborban (8600 Siófok, József Attila utca 1.) is fogadtak táborozókat a nyár folyamán:

Év	2023		2024	
Helyszín	Siófok	Bernecebaráti	Siófok	Bernecebaráti
Fő	723	610	379	564

Forrás: helyi adat

A tábor megszervezésekor kiemelt szempont volt, hogy ne csak gyermekfelügyelet történjen, hanem a táborozók színvonalas, az érdeklődésüket lekötő, hasznos programokon vehessenek részt. Ennek érdekében a táborban folyamatos belső és külső programok kerültek megszervezésére, amelyeken a gyermekek térítésmentesen vehettek részt. A külső programok az alábbiak voltak: Tarzan Park, Tisza-tavi Ökocentrum, Magyar Zene Háza), Visegrádi Fellegvár és Bertényi Miklós Fűvészkert, Természettudományi Múzeum, Budakeszi Vadaspark és Dino park, Országház látogatás.

A tábor utolsó hetén pedig egy záró bulival, Karacs Miklós közreműködésével zárultak a programok.

A külső programok mellett a tábor helyszínén is több színes sport és kulturális programon vehettek részt: labdarúgó foglalkozás a Testvériség-Újpalota SE által, tánc foglalkozás a PalotaDance és a Szilas Néptáncgyűttes által, karate foglalkozás a Dynamic Karate által, agyagozás, robotika, dráma, sakk, kreatív építészet alapjai a Palota Tehetségfejlesztő Egyesület által, fejlesztő foglalkozások a Göncz Árpád Szociális Intézmény által, valamint ismeretterjesztő foglalkozások az ÖTHÉT Egyesület által. A tábori helyszíneken a szakmai koordinátorok és a csoportvezetők a fenti programok mellett saját maguk is szerveztek foglalkozásokat a gyermekeknek. **A táborokat jó színvonalon, felelősségteljesen, gyermekközpontúan, az Önkormányzat elvárásainak és a résztvevők igényeinek megfelelően működtette a feladatot ellátó költségvetési szerv.**

Az egyéb támogatások közé sorolandó a szociális és gyermekvédelmi intézmények által adott támogatásokat és közvetve azokat a programokat, amelyeket a gyermekek részére szerveznek.

Megállapítható, hogy a XV. kerületi Önkormányzat a Szociális törvényben előírt pénzbeli és természetbeni ellátásokat a 2024. évben is teljes körűen biztosította a gyermekeket (több gyermeket) nevelő családok részére. Ezek mellett jelentős mértékű önként vállalt támogatásokkal is segítette a XV. kerületi rászoruló családokat.

A XV. kerületi Önkormányzat *folyamatosan megújuló* internetes honlapjáról a <http://www.bpxv.hu/> a támogatásokhoz szükséges igénylő nyomtatványok, illetve a területet érintő helyi rendeletek letölthetők, és megtalálható minden információ az egyes támogatások feltételeivel kapcsolatban. A Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály munkatársainak a telefonos és e-mail elérhetőségei is megtalálhatók a honlapon.

Az önkormányzat ingyenes terjesztésű újságjában, a Tizenötödik Rákospalotai, Pestújhelyi, Újpalotai Életképekben gyakran megjelennek a gyermekeknek, fiataloknak, illetve szüleiknek szóló hírek, információk. A kerületi televízió, az (XVMEDIA) adásaiban szintén tájékoztatást ad az aktuális eseményekről.

A szülők visszajelzései alapján a gyermekek körében a tábor sikeres volt, a belső programokon sok táborozó talált szórakoztató és tartalmas elfoglaltságot, a külső programok pedig különösen népszerűek voltak, ezeken a gyermekek nagyon jól érezték magukat.

Az üzemelő táborokban megtörténtek a közegészségügyi ellenőrzések. Az ellenőrzések alkalmával a gyerekek egészségügyi nyilatkozatának, étkeztetések menetének, a táborok megfelelő higiéniés helyzetének, rovar-rágcsálóirtás megtörténtének, vízellátás megfelelőségének, a jogszabályban előírt dokumentációk meglétének vizsgálata történik. Szabálytalanságok nem voltak tapasztalhatóak. Az önkormányzat által szervezett táborokban a gyermekek tetvességi vizsgálatát hetente elvégezték, nem fordult elő hajtetű fertőzőség.

5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

5.1 Göncz Árpád Szociális Intézmény Család-és Gyermekjóléti Központ

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény értelmében a korábban külön szervezeti egységként működő Újpalotai Családsegítő Szolgálat és Fióka Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ egyesítésével létrejött új intézmény 2016. január 1. napján kezdte meg működését.

A jogszabályváltozás alapján jött létre egy szociális és gyermekjóléti alapellátást biztosító szolgálat, valamint egy kizárólag gyermekvédelmi, hatósági ügyekre szakosodott központ.

Az integrációt követően létrehozott Család- és Gyermekjóléti Központ által kialakított szakmai protokoll szerint elkülöníthető a telephelyek különböző feladat- és ügyfélköre. Az összes telephelyen különböző feltételek szerint, de azonos alapelvek, szabályok és keretek között folyik a segítő tevékenység. A családsegítők, esetmenedzserek, tanácsadók és az ő tevékenységüket segítő szociális asszisztensek minden rászoruló számára elérhetőek, igyekeznek a kliensek lakóhelyéhez legközelebb biztosítani a szolgáltatások széles körét.

A Család- és Gyermekjóléti Központ részeként működik az *Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely alapszolgáltatást biztosít, a *Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ*, amely a gyermekvédelmi hatósági eljárásokban működik közre, a *Mentálhigiéniés Tanácsadó* (korábban: MUFTI), valamint a *Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat*.

5.2 Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ

Az alapszolgáltatást biztosító központnak rendkívül összetett feladatot kell ellátnia, fő tevékenysége, hogy a szociális és/vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújt szolgáltatásokat. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését.

Személyi feltételek alakulása: 29 álláshely (egységvezető, családsegítő, tanácsadó, szociális asszisztens)

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyerekes családok gondjaival való szakszerű foglalkozás a szociális segítő munka eszközeivel. A Család- és Gyermekjóléti Központban élő, gondokkal küszködő családok 70-80%-át a gyerekekkel foglalkozó szakemberek (jelzőrendszeri tagok) küldik, a többiek önként keresik meg a szolgáltatót. **2024-ben, mint az már korábban is jellemző volt, az oktatási intézményektől érkezett a jelzések majdnem fele, ugyanakkor megháromszorozódott a hatóságoktól (gyámhatóság, rendőrség, bíróság) érkezett bejelentések száma. A jogszabályi változások vitathatatlan érdeme, hogy kiemelt szerepet kapnak a megelőzésre és a veszélyeztetettség felismerésére irányuló tevékenységek.** Ennek legmarkánsabb példája a *jelzőrendszer működtetése*. Az önálló státuszban tevékenykedő ún. jelzőrendszeri koordinátor feladata lett a jelzőrendszer tagjaival (egészségügyi, nevelési-oktatási intézmények, társintézmények, hatóságok) való folyamatos együttműködés.

A Család- és Gyermekjóléti Központ telephelyein az egész évben folyamatos és zavartalan tudott maradni az ügyfélfogadás. Ugyanakkor a kliensek körében továbbra is tapasztalható volt az elhúzódó krízis családokra, egyénekre gyakorolt hatása. A járványügyi veszélyhelyzet alatt kialakult egzisztenciális bizonytalanság, a munkahely elvesztése, a családi támogató kapcsolatok hiánya nem sokat enyhült, és súlyos szorongást jelentett azok számára, akik nem rendelkeztek elegendő anyagi tartalékkal. A szociális étkezéshez, krízisellátáshoz való hozzájutás igénye hasonló volt a korábbi években megszokotthoz.

Drámaian megnövekedett ugyanakkor az iskoláskorú gyermekek körében tapasztalható súlyos mentális krízisek száma, szinte minden héten kaptak szuicid készletéről jelzést, sajnos az egyre fiatalabb gyermekek (8-10 évesek) körében is. A családsegítők, esetmenedzserek emiatt sokkal több esetben vették igénybe a központ mentálhigiénés munkatársainak segítségét. Több ügyfelet küldtek hozzájuk, több esetben kértek konzultációt, esetmegbeszélést. A családon belüli, elmérgesedett, korábban kezeletlenül maradt konfliktushelyzetek, illetve mérgező (pár)kapcsolatok továbbra is sokkal könnyebben generáltak a családtagok között agresszív viselkedést, bántalmazást (fizikai, verbális). A mentálhigiénés tanácsadók segítségére 2024-ben is óriási szükség volt. 2024-ben tovább folytatódhattak a csoportos, szupervíziós esetmegbeszélések, kötelező, illetve munkakörhöz kötött képzések, és továbbra is több munkatárs vett igénybe egyéni szupervíziós segítséget a megterhelés okozta stressz enyhítése érdekében.

Az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központban 2024-ben, együttműködési megállapodással 6.169 fő, 10.971 alkalommal vette igénybe a különböző szolgáltatásokat, tanácsadásokat. Az új igénybe vevők létszáma 1.558 fő volt. Az ellátottak száma jelentős, 25%-os növekedést mutat az előző évekhez képest. A korosztályi megoszlást vizsgálva elmondható, hogy a gyermekkorú ellátottak száma tovább nőtt az előző évekhez képest. A kapott jelzések (907 levél) túlnyomó többsége (865 levél) gyermekek veszélyeztetettségéről szólt, melyek enyhítése a legtöbb esetben hosszabb segítő kapcsolatot, szélesebb körű szakmaközi konzultációt igényelt.

Az egyéni esetkezelések során, az élethelyzet javítása érdekében szinte minden megállapodásnak része volt a sok problémára fókuszáló komplex esetmenedzselés, vagy a kerületben működő más segítő szervezetekkel való együttműködés. A családsegítők, tanácsadók 1753 alkalommal keresték fel otthonukban a családokat, 178 kliens ügyében készítettek környezettanulmányt különböző hatóságok és társintézmények kérése. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Az egyes gyerekek érdekében a családsegítők rendszeresen konzultáltak az óvodai és iskolai pedagógusokkal, egészségügyi szakemberekkel, a személyes találkozásokat mellőzve, inkább telefonon.

Munkájuk során folyamatosan egyeztettek a Fióka esetmenedzsereivel. 2024-ben 15 esetben tartottak úgynevezett esetkonferenciát, amelyeken – a családtagokon és a meghívott szakembereken kívül – családsegítő és esetmenedzser is egyaránt részt vett.

A látóterükbe kerülő gyerekek veszélyeztetettségének háttere a 2023. évhez képest 2024-ben sem változott alapvetően. A gondozott gyerekek veszélyeztetettségének háttere különböző, általában összetett.

A sokféle gond között leggyakrabban előfordulóak:

- **Az anyagi jellegűek közül a lakhatási, megélhetési problémák vannak túlsúlyban** (lakhatás elvesztésétől való reális félelem, kilakoltatás veszélye, magas hitel-, rezsihátralék, albérllet kifizetésének nehézségei, munkanélküliség, napi megélhetési gondok).

- **A gyerekek magatartási, viselkedési problémái, tanulási nehézségei hátterében gyakori a család labilis érzelmi működése, a szülők depresszív életszemlélete, kiábrándultsága. A hagyományos családmódel felbomlása olyan bizonytalansági tényező, amely sokféle családi konfliktust, belső diszharmóniát eredményezhet.**

Ezek a jelenségek a családok felnőtt tagjai számára is megterhelőek, de a gyerekek még inkább megszenvedik e gondokat. **Egyre több és egyre fiatalabb gyermekek kerülnek súlyos krízisbe, gyakran fordul elő öngyilkossági készítés.** Egyre több olyan családdal találkoznak, amelyben valamelyik családtag (szülő vagy gyerek) komoly mentális nehézségekkel, különféle szenvedélybetegséggel (alkohol, drog, játékfüggőség) küzd. A felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdők esetében nagyon komoly gondot jelent a gyógykezelés önkéntes igénybevétele. A szülők többségének ugyanis nincsen betegségelátása.

- A kamaszok szabadidő-eltöltési, szórakozási szokásaival összefüggésben gyakran találkoznak a deviancia különböző formáival. 2009 második felétől vált gyakorlattá, hogy a gyermekkorú, vagy fiatalkorú bűnelkövetéséről tájékoztatást kapnak.

Ezek egy része a rendőrségtől jövő jelzés, más jelzőrendszeri tag jelzéséből vagy a család elmondásából kiderülő bűncselekmény. **A bűncselekményt elkövető fiatalok elkövető ügyébe mindenképpen bekapcsolódó pártfogó felügyelővel rendszeres és kiegyensúlyozott az együttműködésük. A bűncselekményeknek kliens-gyerekeik nem csupán elkövetők, hanem gyakran áldozataik.** Ezeket a problémákat a szociális munkásoknak különösen azért volt nehéz kezelni, mert gyerekkorú elkövető esetén nyomozás sincs, amely során bebizonyosodna az elkövetés ténye, így nehéz a gyerekekkel felelősségéről beszélni a gondozás során, fiatalok elkövető esetén pedig legalapvetőbb gondjuk az információhiány, nem tudják, hol tart a nyomozás, és mik a következmények.

- A feldolgozatlan frusztráció, az elviselhetetlen egzisztenciális szorongás, az energiaválság és infláció miatti fenyegetettség tovább növelte az egyének, családok belső feszültségét. A családon belüli elmérgesedett, korábban kezeletlenül maradt konfliktushelyzetek, illetve mérgező (pár)kapcsolatok sokkal könnyebben generáltak a családtagok között agresszív viselkedést, bántalmazást, így **2024-ben tovább növekedett a családon belüli erőszakkal érintett esetek száma, és a gyermekekkel szembeni rossz bánásmódot elszenvedett gyermekek száma.**

- **Megnövekedett a kortársak közötti verbális vagy fizikai agresszióval érintett esetek száma, amelyek közül az iskolai társas kapcsolatok során elkövetett ill. elszenvedett erőszak a legszámottevőbb.** A gyermekek, fiatalok nagyon nehezen tudnak kapcsolódni a körülöttük élő felnőttekhez, ami megnehezíti, hogy szükség esetén segítségért forduljanak hozzájuk. A szülők sem tudják jól kezelni ezeket a helyzeteket, vagy bagatellizálják vagy túlreagálják gyermekeik problémáit.

A Jogi tanácsadást az év folyamán 195 fő kereste fel, összesen 391 alkalommal, így mondhatjuk, hogy ez az egyik legnépszerűbb speciális szolgáltatás. Mentálhigiénés tanácsadást, pszichológiai és életvezetési tanácsadást, pár- és családkonzultációt 298 fő 1.749 alkalommal vette igénybe, ami az előző évhez hasonló. Mindez jól mutatja, hogy egyre többen szorulan valamilyen mentálhigiénés támogatásra, akár egyéni, akár családon belüli nehézséggel küszködnek. Mindez jól mutatja, hogy egyre többen szorulan valamilyen mentálhigiénés támogatásra, akár egyéni, akár családon belüli nehézséggel küszködnek. **Kiemelkedő problémátípusoknak számítanak a familiáris, kapcsolati konfliktusok, az ezeket kísérő krízisek, életvezetési nehézségek, gyermeknevelési problémák, illetve az identitás krízis, valamint néhány pszichiátriai kórkép.**

2024-ben a Hálózat Alapítványhoz benyújtott támogatási kérelmek száma 17 volt. Az adósságkezelési, adósságcsökkentési szolgáltatás keretében 25 kérelmet továbbítottak adósságcsökkentő támogatás igénybevételére, sajnos, többen nem feleltek meg az előírt feltételeknek. A Népjóléti Bizottság eseti támogatása iránti 2024-ban 53 kérelem benyújtására került sor. Civil szervezetek (Eranus Alapítvány, Nyugodt Szív Alapítvány) felé 45 esetben nyújtottak be kérelmet az ügyfelek anyagi helyzetének javítása érdekében.

Az integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció célja, hogy a nehézségek során hatékony támogatást nyújtson a családoknak abban, hogy a szülők megtalálják saját, személyre szabott és mindenki számára elfogadható megoldásaikat. Mivel ezt a speciális szolgáltatást évről évre egyre többen keresik fel, 2023 második felében egy részmunkaidős, új munkatárs felvételével bővíthető volt a kapacitás. 2024-ben ugrásszerű emelkedést mutatva, 84 család (151 fő) 825 alkalommal vette igénybe ezt a speciális segítséget.

A családok átmeneti otthonába a szülő(k) kérésére kerülhetnek be családok. Azokban az esetekben, amikor egy felvétel előtt álló családdal már kapcsolatban áll a Család- és Gyermekjóléti Központ, akkor a helyzetükről, életkörülményeikről tájékoztatást tud nyújtani az intézmény a fogadó szervezet számára. Legnagyobb számban a kerületben lévő Szociális és Rehabilitációs Alapítvány, valamint a 2020-ban átadott Baptista Integrációs Központ átmeneti otthonai fogadták a XV. kerületi családokat. 2024-ben több más szervezet is biztosított elhelyezést kerületünkben élő családok részére:

- BMSZKI Átmeneti Szálló és Szobabérlők Háza,
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat,
- Jó Pásztor Anyaotthon,
- S.O.S. Krízis Alapítvány,
- Vöröskereszt,

A gyermekek átmeneti otthona a szülők kérésére azokat a gyerekeket fogadja, akiknek családjában átmeneti nehézségek adódnak, s egy átmeneti időszakra a család nem tudja vállalni a gyerek(ek) ellátását, ennek hiányában ezek a gyerekek felügyelet nélkül maradnának. Ez az ellátási forma a legtöbb esetben a szülők életvezetési problémái, lakhatási nehézségei miatt vált szükségessé. A XV. kerületnek együttműködési megállapodása van a IV. kerületben levő Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonával. A 2024-es évben összesen 16 gyermek kapott teljeskörű ellátást az „Aranyhídban”. Sajnálatos körülmény, hogy a gyermekotthoni és a nevelőszülői férőhelyek csökkenésével, több gyermek esetében a gyermekvédelmi szakellátást helyettesítette az átmeneti gondozás. A jelenleg érvényes szerződés alapján garantált 5 férőhelyet túl is kellett lépni 2024-ben, plusz anyagi terhet róva ezzel a fenntartó önkormányzatra.

Gyerekprogramok

A tantárgyi korrepetálások, egyéni beszélgetések mellett a Mentálhigiénés Tanácsadó által szervezett Társasjáték klubok nyújtottak lehetőséget a szabadidő tartalmas eltöltésére, melyeknek lebonyolításába bekapcsolódtak a családsegítők is. A nagyobb ünnepekhez kötődően megszervezték a hagyományos húsvéti és karácsonyi ajándékkészítő klubokat, melyeken mindig nagy örömmel vesznek részt szülők, gyerekek egyaránt.

5. 3 Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ

A Fióka tevékenységének célja elsődlegesen a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, feladata ennek érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani. A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjainak, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek minden felett álló érdekét. **Kiemelt feladat a védelembe vett, a családból ideiglenes hatállyal kiemelt, vagy nevelésbe vett gyermek családba történő visszahelyezésének elősegítése,** valamint átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült gyermek vagy fiatal felnőtt utógondozásának biztosítása, illetve annak elősegítése.

Személyi feltételek alakulása: 21 álláshely (esetmenedzser, tanácsadó, óvodai- és iskolai szociális segítő, szociális asszisztens, technikai dolgozó).

A Fióka munkájának legjelentősebb eleme 2024-ben is a gyermekvédelmi, hatósági eljárásban közreműködő egyéni esetkezelés volt. **Az év során 472 gyermeket és családjaikat gondozták.** A családok helyzete általánosságban nézve, sajnos nem változott. **Gyakran találkoztak a szülői kompetencia teljes hiányával, különféle szenvedélybetegségekkel, a családon belüli erőszak többféle formáival,** miközben az ellátórendszer nem képes ezekre a problémákra elég gyorsan és jól reagálni. A személyes gondoskodás, az oktatás-nevelés és az egészségügy területén növekszik a munkaerőhiány, így az együttműködésre hajlandó klienseket is egyre nehezebb megfelelő szakemberhez eljuttatni. A tankötelezettség elhanyagolása miatt 2024-ben ismét emelkedő tendenciát mutatott a védelembe vett gyermekek száma, és a központ 16 esetben (2023-ban ez 18 esetben történt meg) nem látott más megoldást, minthogy javaslatot tett a gyermekek családból való kiemelésére. A Fióka munkatársai 2024-ben 1.422 levelet kaptak és 1106 levelet írtak az egyes gyerekek érdekében, illetve ügyében. Az esetmenedzserek rendszeresen konzultáltak az egészségügyi ellátók, az óvodák, az iskolák szakembereivel. Februárban a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal közösen, ismét személyes formában megszervezett Éves tanácskozáson tekintették át a kerület gyermekvédelmi helyzetét. Az őszi jogszabályváltozás komoly hatást gyakorolt a gyermekvédelmi jelzőrendszerre. A megfelelő és széleskörű tájékoztatás, valamint a hatékonyabb és gördülékenyebb együttműködés elősegítése érdekében szakmai napot szerveztek a kerületi jelzőrendszer szakemberei számára. **Amint az várható volt, a szigorú szabályozásnak köszönhetően ugrásszerűen nőtt a veszélyeztetettséget jelző megkeresések száma.**

A gyerekekkel foglalkozó szakemberekkel, illetve a gyerekek ügyében kompetens döntéshozókkal közösen, az ún. „Éves tanácskozáson” áttekintették a kerület gyermekvédelmi helyzetét, Megállapítható, hogy a XV. kerület nagy hangsúlyt fektet a gyermekek védelmére, és a magas fokú leterheltség ellenére hatékony együttműködés valósult meg az érintett szakemberek közreműködésével.

A hatósági intézkedés keretén belül gondozott családokban 229 olyan gyermeket is gondoztak, akik ugyan nincsenek védelembe véve, de olyan családban élnek, amelyek hatósági eljárásban érintettek. Ennek keretében felvilágosítást, információt adtak az igénybe vehető - gyermekekkel kapcsolatos - ellátásokról, támogatásokról, szabadidős programokról. A segítő kapcsolatban terápiás jellegű segítséget kínáltak a nehézségek megoldásában, illetve tanácsadást folytattak konkrét problémák kezelésében. Szükség szerinti rendszerességgel otthonukban látogatták meg a családokat, gyakran a korábbi (vagy leendő) családsegítővel, esetenként a bevont tanácsadóval közösen, összesen 278 alkalommal. Közreműködtek az átmeneti gondozás, pl. gyermekek, ill. családok átmeneti otthona igénybevételében. Kirendelt családgondozás keretében, hatósági végzés alapján nyújtottak segítséget azon családok számára, amelyek az önkéntes együttműködés keretében nem tudták, vagy nem akarták a gyermekeiket veszélyeztető gondjaikat megoldani. A hatósági eljárásban érintett gyermekek száma egyharmadával nőtt, **2024-ben védelembe vétel keretein belül 126 gyermeket gondoztak.** A gyámhivatali eljárások során munkatársaik javaslatokat tettek a szükségesnek ítélt hatósági intézkedésre, és a családokkal közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, melynek segítségével konkrét feladatok és határidők kitűzésével tették hatékonyabbá a közös munkát, a gyermekek sorsának rendezését. Folyamatosan együttműködtek a gyermekeket ellátó egészségügyi, oktatási, nevelési intézményekkel. Szüleiktől kiemelve, szakellátásban nevelkedő 126 gyermek ügyében 79 családnak nyújtottak segítséget annak érdekében, hogy a gyermek(ek) visszafogadására alkalmassá és képessé váljanak.

Ennek során ún. hazagondozási tervet készítettek, melyben kijelölték az elérni kívánt célokat, az azok elérését segítő feladatokat. Az utógondozás keretén belül 2 családból 3 gyermeknek nyújtottak támogatást. Ők családjukba visszakerült gyermekek, akik a minél zökkenőmentesebb visszailleszkedéshez kaptak segítséget.

Speciális szolgáltatások, tanácsadások

Általánoságban elmondható, hogy a speciális szolgáltatásokat igénybe vevők száma több mint 30%-kal emelkedett a korábbi évekhez képest. Ez részben tudható csak be a járványügyi korlátozások enyhülésének, sajnos sokkal inkább jelzi a problémák súlyosbodását, a krízishelyzetek gyakoribbá válását.

- A készenléti szolgálat keretében 365 napon végeztek szakmai tevékenységet, ebből 29 alkalommal volt szükség beavatkozásra.
- A kapcsolattartási ügyelet keretében 206 személy vette igénybe a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatásait, ennek jelentős része felügyelt kapcsolattartást jelentett.
- A kórházi szociális munka során 34 gyermek ügyében dolgoztak együtt a kórházakkal.
- Az utcai és lakótelepi szociális munka tekintetében, a Mentálhigiénés Tanácsadó munkatársaival és az óvodai és iskolai szociális segítőkkel együttműködésben évek óta szabadidős programokat biztosítanak a kallódó gyerekek részére.

A pszichológusok tevékenysége

A pszichológusok tanácsadást, rövid terápiát, konzultációs beszélgetéseket folytatnak gyerekekkel, szüleikkel külön-külön, vagy együtt. A terápiás titok megtartása mellett a pszichológusok folyamatosan konzultálnak az érintett családokkal foglalkozó szociális munkásokkal. **2024-ben 56 fő vett igénybe pszichológiai segítséget, őket összesen 330 alkalommal fogadták a pszichológusok.**

A jogász tevékenysége

A jogi tanácsadó egyrészt a szociális munkásokat segíti a kliensek ügyeinek vitelében, valamint a családok tagjai személyesen is konzultálhatnak vele. **2024-ben a jogi tanácsadást 56 alkalommal vették igénybe a családok.**

Fejlesztő pedagógiai tanácsadók tevékenysége

2024-ben 1.043 alkalommal foglalkoztak fejlesztésre szoruló gyerekekkel a fejlesztő pedagógiai tanácsadók. **A gyerekek a legtöbb segítséget napi tanulási problémáik megoldásához igényelték, de a fejlesztést többnyire az alapoktól kell kezdeni.** A fejlesztőpedagógusok munkája sok egyéni tanrendben tanuló (magántanuló) számára az utolsó esélyt jelenti arra, hogy tanulmányai ne szakadjanak meg.

Óvodai és iskolai szociális segítség

2024-ben az óvodai iskolai szociális segítők csoportja 8 fővel (6 teljes és 2 részmunkaidős kollégával) és egy koordinátor (a 8 fő egyike) segítségével kezdte meg az évet. Az év folyamán két munkatárs távozott, így az év végét (szeptember-december) 7 segítővel (köztük egy koordinátorral) zárták.

Az évközi iskolai, óvodai szüneteket a segítők többnyire felkészüléssel és adminisztrációval töltötték, illetve ilyenkor van alkalmuk szabadságot kivenni a folyamatok megakasztása nélkül. A nyári szünetben programokat szerveztek a kerületi gyermekeknek a Család- és Gyermekjóléti Központ telephelyein, illetve külső helyszíneken. Ebben az időszakban van alkalmuk arra is, hogy a tan- és nevelési évet lezárják, értékeljék, a szolgáltatást fejlesszék és megtervezzék a következő évet.

Szakmai tevékenységek

A 2024-es évben továbbra is több diáknak volt igénye az egyéni segítő beszélgetésre, illetve több szülő és pedagógus kérte a gyermekek ilyen típusú megsegítését. A delegálás előkészítésében nagy szerepe lehet az óvodai- és iskolai szociális segítőknak. A veszélyeztetett gyermekek kapcsán a segítők egyre szorosabb kapcsolatban vannak az érintett szakemberekkel, egyre szélesebb körben látnak el közvetítő szerepet.

Az iskolák nagy részében jelentős igény mutatkozik a csoportfoglalkozásokra, jellemzően a következő témákban:

- **kortárs bántalmazás (prevenció és intervenció);**
- pályaorientáció;
- érzelmi intelligencia-fejlesztő csoportok;
- induló középiskolai évfolyamok közösséggé formálódásának segítése;
- konfliktuskezelés.

Az óvodákban érzelmi intelligencia fejlesztő (teljes csoporttal, illetve kiscsoportban) foglalkozásokat tartottak a segítők az óvodapszichológussal közösen.

Az óvodai és iskolai szociális segítőket sokszor kérik fel mediátornak érzékenyebb helyzetek kapcsán (szülő-pedagógus, pedagógus-pedagógus viszonyokban). A kerületben az intézményi (iskolai, óvodai) közösségi programokon túl egyéb rendezvényeken is részt vesznek. Ezen kívül a Család- és Gyermekjóléti Központ családi rendezvényeinek is aktív szervezői, résztvevői.

A nyár folyamán az óvodai és iskolai szociális segítők szokás szerint közreműködtek a kerület nyári napközis táborában: kézműves és társasjátékos foglalkozásokat tartottak, összesen 5 alkalommal (ez alkalmanként kb. 40 gyermek foglalkoztatását jelenti). A segítők ebben az évben úgy döntöttek, hogy az alsós korosztály számára hirdetik meg az egyhetes Labirintus bejárós tábort, a felsős korosztálynak pedig Alkotó napokat szerveznek 4 alkalommal a nyár folyamán. Összesen 33 gyermek vett részt a színes programokon. Az előkészítés, beszerzés és lebonyolítás többhetes munkát jelentett a munkatársaknak. Mindkét program sikeres volt, hasznos időtöltésnek bizonyult a gyermekek számára. A saját szervezésű eseményeken kívül a segítők a Fővárosi Állat- és Növénykert VakációZoo napjára kísérték a kerületi rászoruló gyermekeket (24 fő).

Szeptemberben a kiemelt veszélyeztető okokat tárgyaló jogszabályváltozás kapcsán útmutatót küldtek ki az óvodákba és iskolákba, az intézmények többségében pedig személyesen is tartottak tájékoztatókat a pedagógusoknak. Az év további részében ennek kapcsán emelkedett azon esetek száma, melyek kapcsán konzultációt, tanácsadást nyújtottak a megfelelő lépések megtétele érdekében.

A 2024-es évben az óvodai és iskolai szociális segítők az első félévben gördülékenyen tudtak dolgozni az intézményekben a már jól kiépített utakon, kapcsolatokon keresztül. A második félév nehezített volt a fent említett okok (2 munkatárs távozása, továbbképzési kötelezettség, a jogszabályváltozás okozta fokozott jelzési hajlandóság és félelem az intézményekben) miatt. A munkatársak mindezen tényezők mellett lelkiismeretesen végezték munkájukat. A szociális és egészségügyi ellátórendszer hiányosságai miatt a munkatársak továbbra is gyakran találkoztak olyan esetekkel, ahol súlyos krízisben lévő gyermekeknek kellett megoldásokat találni. Ez jelentősen feszegette a kompetenciahatárokat, és nagy stresszt jelentett az egész csoport számára – ennek elbírásában a szupervízió, illetve a csoporton belüli támogatóerő és vezetőik is sokat segítettek. 2024-ben a munkatársak összesen 2.769 tevékenységgel (egyéni, csoportos és közösségi szociális munka) 13.618 gyereket, szülőt, ill. pedagógust értek el.

5. 4 Mentálhigiénés Tanácsadó (MenTa)

A MenTa a több évtizedes szakmai múlttal rendelkező Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodájának helyén jött létre, és a munkaerőpiaci tanácsadásokat megtartva, speciális szolgáltatásokkal kibővíve, az egyének és családok életében felmerülő, a lelki egyensúly hiánya miatt kialakuló nehézségek és elakadások elhárítását célzó komplex prevenciós tanácsadásokat biztosít a gyermekek, fiatal felnőttek és az aktív korúak számára.

Személyi feltételek alakulása: 4 álláshely (családsegítő, szociális asszisztens)

A Tanácsadó szolgáltatásai, szakmai munkája:

- Pszichológiai tanácsadás;
- Mentálhigiénés tanácsadás;
- Család- és párterápiás konzultáció;
- Veszteségfeldolgozás, gyász kísérés, gyásztanácsadás;
- Addiktológiai tanácsadás;
- Munkaerőpiaci és pályaaorientációs tanácsadás;
- Állásbörzék, képzési börszék;
- Fejlesztő foglalkozás, tanulástámogatás;
- Klubfoglalkozások;
- Borsmenta – serdülő fiatalok önismereti csoportja
- Csoportmunka;
- Ifjúsági információs munka;
- Részvétel a XV. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és az Ifjúsági Kerekasztal munkájában;
- Együttműködés a XV. kerületi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal;
- Részvétel a fővárosi, ifjúsági, közösségi tereket működtető intézmények/szervezetek szakmai, módszertani megbeszélésein;
- Főiskolások, egyetemisták terepgyakorlatának biztosítása.

A 2024. év adatai alapján a MenTa szolgáltatásait 331 fő vette igénybe, akiket a Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítői és esetmenedzserei, valamint az óvodai és iskolai szociális segítők kezdeményezésére keresték fel az intézményt. Ez számottevő emelkedést mutat, ami alátámasztja a korábbi átszervezés szükségességét. Az év során több olyan gyermekkel is kapcsolatba kerültek, akik a barátaik, osztálytársaik révén jutottak el a MenTába. A szolgáltatásaik éves forgalma 1.609 alkalom volt.

Gitárszakkört, filmklubot, kézműves foglalkozásokat szerveztek, társasjáték klubot indítottak, hogy vonzóvá tegyék a területben élő általános iskolai tanulók számára az intézményt. A tanév során sok tanuló részére biztosítottak tanulástámogatást, többeket segítettek az online oktatásban való részvételben, az esetleges augusztusi pótvizsgára való felkészítésben.

A tanulástámogatás a Mentálhigiénés Tanácsadó egyik fontos pillére a prevenciós munkában. A családsegítők, esetmenedzserek és az óvodai és iskolai szociális segítők látókörébe került gyermekek kaphatnak segítséget, hogy az iskolában lévő nehézségeiket, egy más, könnyedebb, elfogadóbb, személyre szabott keretben élhessék meg és írassák újra. Különös hangsúlyt fektetnek arra, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat, problémáikat, nehézségeiket és elakadásait bizalommal megoszthassák velük. Mindemellett igyekeznek megtalálni a leginkább a gyermekhez illő személyt a munkatársak közül, esetenként kiegészíteni az intézményben töltött időt segítő beszélgetéssel, szabadidős tevékenységgel vagy más közösségi programmal. A gyermekeket hozzájuk delegáló kollégákkal való együttműködés zavartalan és szoros volt az egész év folyamán. Mivel a tanulástámogatás folyamán lehetőségük van szorosabb, személyesebb, esetenként mélyebb kapcsolatot kialakítani a gyermekekkel, így gyorsan észlelik a problémát a családban, így az iskolában és a szakemberekkel konzultálva nagyobb esély van a komolyabb elakadások megelőzésére. 2024 nyarán számottevően több tanulástámogatást tartottak az intézményben, elsősorban a pótvizsgára való felkészülésben segítették a tanulókat, illetve azokkal a gyermekekkel foglalkoztak, akiknek a szülei az iskolai tanéven kívül is figyelmet fordítanak gyermekeik elakadásaira. A pótvizsgára való felkészülésre járó diákok közül a legtöbben 5. osztályosok voltak, ők az a korosztály, akik a Covid-19 járvány alatt kezdték meg iskolai tanulmányaikat. Az ebben az időszakban megszerezhető tudás elsajátításában számottevő alappillér hiányzik, amely hiányosságokat a felső évfolyamban már kevésbé néztek el.

A szabadidős tevékenységek között a Borsmenta önismereti csoport más keretek közötti folytatásaként Társasjáték klubot indítottak, a kamasz korosztály számára. A klubban való részvétel minden 12 és 16 éves kor közötti fiatal számára nyitott volt, az alkalmakat a MenTa és az Újpalotai CsGyK kollégái közösen mentorálták. A klubban lehetősége volt a más kortárs közösségből perifériára szorult fiataloknak egymással kapcsolódni.

A gitárszakkör az elmúlt évben is folyamatosan működött. Sok gyermek már évek óta kitartóan jár a zeneszakkörre, hetente vesz részt a foglalkozásokon és folyamatosan vannak új jelentkezők is. A közös zenélés által csökkenteni tudják a fiatalokban lévő a szorongást, emellett fejleszteni tudják a kommunikációs készségeiket.

A MenTa-ban nyújtott egyéni szülőkonzultáció, pár- és családkonzultáció, családterápia szakmailag jól illeszkedik a Család- és Gyermejkölési Központ szociális és gyermekvédelmi tevékenységébe. Azokban az esetekben még inkább jól érzékelhető ez, amikor a tanulástámogatásra járó gyermek, fiatal szülei vesznek igénybe családterápiás vagy más jellegű mentálhigiénés segítséget. Prevenciós feladatai mellett, az intézménnyel szembeni félelmektől és előítéletektől mentesen tudja megközelíteni a gyermekeket és családjaikat, ezáltal gazdagítva és kiegészítve a családgondozók egyéni esetkezelését. A korábbi időszakhoz mérve, 2024. évben növekedett az egyéni és párkonzultációt igénybe vevők száma, 45 fő vett részt segítő beszélgetésen és 22 pár/család vett igénybe családterápiás szolgáltatást.

A 2025. év feladatai a gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

A 2024-re vonatkozó tervek teljes egészében megvalósultak. Jól látható, hogy továbbra is a rendszerszintű megközelítésre, és a mentálhigiénés támogatást nyújtó szolgáltatásokra van a legnagyobb szükség, mivel **a családokban felmerülő problémák legnagyobb részének hátterében valamilyen családon belüli lelki, kapcsolati zavar vagy a különféle szülői kompetenciák hiánya áll.** Nagyon sok gyerek és család veszi igénybe a különféle szolgáltatásokat, ezzel is segítve a klasszikus családgondozói munkát. Továbbra is hangsúlyos maradna a XV. kerületi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzattal (GYIÖK) való együttműködés és a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) tevékenységében való aktív közreműködés

2025-ben továbbra is a helyi problémákra reflektáló, célzottan megszervezett prevenciók munka lenne a család- és gyermekjóléti alapellátás egyik legfontosabb és hosszú távon a leghatékonyabb tevékenységi köre. A korábban megkezdett stratégia részeként, folytatni kell az érintett hatóságokkal, társintézményekkel való szoros együttműködést a családon belüli erőszak megelőzése és kezelése céljából. Az oktatási-nevelési intézményekkel, valamint egészségügyi ellátórendszerrel közösen pedig komoly erőfeszítéseket kell tenni a gyermekkori/serdülőkori krízisek megelőzésére és enyhítésére.

ÚJPALOTAI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Családgondozás - egyéni esetkezelés	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Életvezetési tanácsadás	folyamatos
Mentálhigiénés tanácsadás	folyamatos
Pár- és családkonzultáció	folyamatos
Családterápia	folyamatos
Mediáció	folyamatos
Korrepetálás általános és középiskolai tanulóknak	igény szerint
„Napsugár” klub	havonta 1 alkalom
„A Biblia aktualitása a hétköznapiakban”	havonta 1 alkalom
Kézműves napok (húsvét, karácsony)	évente 2 alkalom
Számítógépes készségfejlesztés	folyamatos
Szociális és gyermekvédelmi tematikájú szakmai nap	évente 1 alkalom
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom
Szupervízió	megállapodás szerint
Konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel	igény szerint
Egyetemisták, főiskolások terepgyakorlatának vezetése	folyamatos
PR, reklámtevékenység, szóróanyagok készítése	folyamatos
Munkavállalást segítő szolgáltatások	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Egyéni konzultáció	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	igény szerint
Háztartási adósságkezelés	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka

Tanácsadás-szolgáltatások	folyamatos
- szolgáltatókkal történő kapcsolattartás	folyamatos
- információnyújtás	folyamatos
Egyéni esetkezelés	folyamatos
Kapcsolattartás a szolgáltatókkal	folyamatos

FIÓKA GYERMEK- és IFJÚSÁGJÓLÉTI KÖZPONT	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Gyerekes családokkal végzett szociális munka	folyamatos
Óvodai és iskolai szociális segítség	folyamatos
Fejlesztés gyermekeknek	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Jogi tanácsadás	hetente 1 alkalom
Speciális szolgáltatások	folyamatos
Szabadtéri gyermekprogramok	áprilistól-októberig, hetente 1 alkalom
Nyári gyerektáborok	július-augusztus
Szakmaközi megbeszélés a jelzőrendszer tagjaival	havonta 1 alkalom
Továbbképzések	folyamatosan
Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Éves tanácskozás	2025. február 26.
„Segítők segítése” szakmai nap	évente 2 alkalom
Szupervízió	megállapodás szerint
Szervezetfejlesztés	folyamatos

MENTÁLHIGIÉNÉS TANÁCSADÓ	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Információs és tanácsadó szolgálat - ügyfélszolgálat	folyamatos
Állásközvetítés	folyamatos
Álláskereső tréning	igény szerint
Álláskereső klub	hetente 4 alkalom
Állásbörze	évente 1 alkalom
Tartós munkanélküliek számára csoportmunka	igény szerint
Megváltozott munkaképességűek reintegrációjára felkészítő konzultáció	igény szerint
Képzési Börze	évente 1 alkalom
Diákmunka Börze	évente 1 alkalom
Pályaorientációs tanácsadás,	folyamatos
Pszichológiai tanácsadás	folyamatos
Mentálhigiénés tanácsadás	folyamatos
Szülőkonzultáció	folyamatos
Család- és párkonzultáció	folyamatos
Veszteségfeldolgozás, gyászkísérés, gyásztanácsadás	folyamatos
Addiktológiai tanácsadás	folyamatos
Fejlesztő foglalkozás, tanulástámogatás	folyamatos
Ifjúsági területen dolgozók szakmai fóruma	évente 2 alkalom

Konferenciákon, szakmai eseményeken való részvétel	igény szerint
Főiskolások, egyetemisták gyakorlati terepe	folyamatos
Szupervízió	megállapodás szerint
Szervezetfejlesztés	évente 1 alkalom

MENTA KLUB PROGRAMJAI	
Megvalósítandó feladat	Megvalósítás időszaka
Kamaszklub	folyamatos
Zeneklub	folyamatos
Borsmenta – önismereti csoportfoglalkozások serdülőknek	évente 1 alkalom
Tanulástámogatás	tanévhez illeszkedően, folyamatosan, minden nap
Kitelepülés, utcai ifjúsági munka	május-szeptember
Kézműves foglalkozások	hetente
Kirándulás	június-augusztus
Karácsonyi klub	évente 1 alkalom
Ifjúsági fesztiválokon való részvétel	július, augusztus

Forrás: GÁSZI

6. A gyermekek átmeneti gondozása

6.1 „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonát (a továbbiakban: GYÁO) a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében Újpest Önkormányzata hozta létre olyan 3-18 éves korú gyermekek befogadására, akik ellátása átmenetileg valamilyen ok miatt családon belül nem megoldható, illetve ellátás és felügyelet nélkül maradtak vagy veszélyeztetett élethelyzetbe kerültek.

Az 1997. évi XXXI. törvény - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 50. § (1) bekezdése szerint „A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő, tizenkettedik életévét betöltött vagy tizenkettedik életévét be nem töltött, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

(2) A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

(3) A gyermekek átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven gyermek teljes körű ellátását biztosítja.

(4) Az átmeneti lakásotthon olyan otthon, amely legfeljebb tizenkettő gyermek átmeneti gondozását biztosítja önálló lakásban, családias körülmények között.

(5) A gyermekek átmeneti otthona önálló helyettes szülőt vagy helyettes szülői hálózatot működtethet és ebben az esetben ellátja az ezzel kapcsolatos - a 49. § (4) bekezdésében meghatározott - feladatokat. Az átmeneti otthon által foglalkoztatott helyettes szülők az átmeneti otthoni férőhely felének megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását biztosíthatják.”

A gyermekek átmeneti otthona működésének alapelvei

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a XV. kerületi Önkormányzat 2023 decemberében megújította az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonában biztosított 5 férőhelyre szóló ellátási szerződését Újpest Önkormányzatával.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona a 2024-es évben is ellátta az ellátási szerződés alapján a XV. Kerületi Önkormányzat arra rászoruló gyermekeit. Az iskolák-, óvodák gyermekvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel, valamint a XV. kerület Család- és Gyermekjóléti Központjával való kapcsolattartás megfelelő volt. **Az átmeneti otthon a gyermekvédelmi törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek.**

A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról teljes körű ellátás keretében kell gondoskodni.

Az ellátást a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani.

A Gyermekek otthona a Család - és Gyermekjóléti Központokkal együttműködve segítséget nyújt a gyermek családba való visszatéréséhez, ennek meghiúsulása esetén a gyermek számára legmegfelelőbb megoldás megkereséséhez, melynek szakmai támogatását az intézmény egyben a küldetésének is tekinti.

A szakmai együttműködés erősítése érdekében a kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ után az ellátási szerződés kereteiben ide tartozó körzet (XV., XVI. kerület, Vác, Fót, Dunakeszi) Gyermekjóléti Szolgáataival is felvették a kapcsolatot, amelynek eredményeképp a GYÁO közvetlenül részt tudott venni az egyes szolgálatok intézményeinek megbeszélésein. Az együttműködő partnerek részére otthonlátogatások is megszervezésre kerültek, annak érdekében, hogy a gyakorlatban is megismerhessék az otthon működését.

A fenntartó által engedélyezett álláshelyek száma 14, ebből szakellátó 13, technikai 1 fő.

2024. december 31-én a dolgozói létszám 14 fő volt az alábbi megoszlásban:

szakmai vezető:	1 fő
nevelő:	2 fő
pszichológus:	0,5 fő
családgondozó:	0,5 fő
gyv. ügyintéző:	1 fő
gyv. asszisztens/gyermekfelügyelő:	8 fő
gondnok:	1 fő

Forrás: „Aranyhíd” GYÁO beszámoló

Az Intézmény célja és feladatai

A 24 férőhellyel rendelkező „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthonában az a 3-17 év közötti gyermek helyezhető el ideiglenes jelleggel, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

Az intézmény célja, hogy a családok és a gyermekek lehető legszorosabb együttműködését támogatva segítse a gyermekek családjukba történő mielőbbi visszatérését, hogy ezek a gyerekek is gondoskodó, biztonságot adó családi környezetben nőhessenek fel. Ehhez igyekeztek a családokat bevonni a gyermekek nevelésébe.

Az Intézmény kiemelt figyelmet fordít a SNI-, illetve BTMN státusszal rendelkező-, illetve a speciális étrendet követő gyermekekre.

A Gyermekeotthon alapellátás keretén belül biztosítja az ellátottak számára a teljeskörű ellátást. Ennek részei:

- napi ötszöri étkezés,
- megfelelő ruházattal történő ellátás,
- tisztálkodó szerek biztosítása,
- az iskoláztatás költségeihez történő hozzájárulás,
- Pest vármegyebérlet biztosítása a 14. életévüket betöltött növendékeknek,
- a kapcsolattartáshoz szükséges feltételeket (szabad telefonálás, internet-hozzáférés)
- gyermek szabad idejének hasznos eltöltése érdekében a kulturálódáshoz, játékhöz, sporthoz szükséges eszközök biztosítása,
- a gyerekek születésnapjának megünneplése,
- zsebpénz biztosítása (életkornak megfelelően)
- egészségügyi ellátás

A 2024. évben is folyamatosan biztosították ezeket az ellátásokat. A szülőkkel közösen vállalták az iskoláztatási költségeket, illetve szükség esetén a ruházat biztosítását költségvetési keretből és adományokból egyaránt. A nevelők feladata a tanulás segítése, a házi feladatok ellenőrzése és a Kréta rendszer folyamatos figyelemmel kísérése, melyet a 2024. évben is folyamatosan végeztek.

Az ételeket a Hoffer konyha szállította (reggeli, ebéd, vacsora) a három főétkezés tekintetében, az azokat kiegészítő étkezésekhez (uzsonna, tízórai) pedig az Intézmény vásárolta meg az élelmiszert.

Minden 14 év feletti növendék számára kedvezményes diákbérletet biztosítottak egész évben. A zsebpénzt minden gyermek megkapta a törvényben előírtak szerint. A kapcsolattartás biztosítása egyrészt vezetékes telefonon keresztül rendelkezésre áll minden növendék részére, illetve a Gyermekeotthon WIFI rendszerén keresztül adott az internethasználat, okoseszközeiken keresztül kapcsolataikat ápolni tudják hozzátartozóikkal.

A szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét különböző belső és külső programokon keresztül egész évben biztosított a gyermekek számára. Hetente jóga, kézműves és meseterápiás foglalkozást, nyáron egy „napközis” kézműves tábort, illetve Gyomaendrődön egyhetes élménytábort szerveztek a gyerekeknek.

Számos szabadidős program színesítette a gyermekek napjait:

- Tarzan Park
- Halassy Uszoda látogatása
- Római Strandfürdőn
- Kerékpártúrát
- UTE jégkorong csapatának mérkőzéseinek látogatása.

Az Újpesti Önkormányzat jóvoltából korcsolyázhattak, több alkalommal Lumina Park látogatáson vehettek részt, illetve további felajánlásoknak köszönhetően állatkert-, a Tarzan-park-, a Halassy uszoda látogatása is gazdagította a szabadidős programokat. Négy gyermek részt vett Erzsébet táborban is.

A belső programok közül kiemelkedik a Mikulás nap, az adventi időszak, a farsang, a nyári családi-gyereknep.

Az ellátottak társadalmi tagozódása

A Gyermekotthon működéséből adódóan azoknak a családoknak nyújt szolgáltatást, amelyekben valamilyen működési zavar tapasztalható. Jellemző, hogy minden bekerülő gyermekünk már kapcsolatban volt az illetékes gyermekjóléti szolgálattal.

Gyakran találkoznak veszélyeztető tényezőkkel, elhanyagolásra utaló jelekkel; a gyermekek veszélyeztetettségét nehéz egyetlen tényezőre visszavezetni, számos környezeti, szociális, gazdasági és egyéb tényező együtteséből születik, összetett problémaként azonosítható. Az Otthonhoz jellemzően olyan családok fordulnak segítségért, akik átmenetileg nem tudnak gyermekeikről gondoskodni. Ennek számos oka lehet, szakmai tapasztalat szerint főként lakhatási problémák, elhanyagolás, valamint a gyermek veszélyeztetettsége.

2024. évben az otthonba kerülő gyermekek legtöbb esetben:

1. nem megfelelő lakhatás körülmények,
2. családi konfliktusok, diszfunkciók,
3. szülők életvezetési problémái, addikciói miatt kerültek a gyermekotthonba.

Az intézménybe kerülő gyermekek családtagjaival kapcsolatban gyakran megfigyelhető a szülői kompetenciák hiánya, a kudarckerülő magatartás, a megfelelő szociális háló és a támogató kapcsolatok hiánya. Ezek csökkentésében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatokban működő különböző szolgáltatások tudnak segítséget nyújtani, az Átmeneti Otthon falain belül pedig a gyermekek számára elérhető pszichológiai tanácsadás, a szülőknek rendszeres konzultáció az intézmény munkatársaival.

Együttműködések

Az intézményen belül a legszorosabb együttműködést a Család- és Gyermekjóléti Központtal tartják, a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzatával és Gazdasági Intézményével a kapcsolattartás Újpest Önkormányzatának Szociális Intézményén keresztül valósul meg. A GYÁO legszorosabb kapcsolatban az ellátási szerződések keretében hozzájuk tartozó kerületi gyermekjóléti központokkal van.

A védelemben vett családok ügyeit a területileg illetékes Kormányhivatal Gyámhivatala intézi. Rendszeres a kapcsolatot tartanak fent a gyermekek óvodáival, közoktatási intézményeivel, a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányságával, a Budapest Főváros Kormányhivatala IV., XV. és XVI. Kerületi Gyámhivatalával. Az egészségügyi ellátásról – amennyiben nem a szülők viszik a háziorvosukhoz a gyerekeket – szerződött gyermekorvos gondoskodik.

Társadalmi problémák

A családok egy része az elégtelen lakhatási körülmények vagy a lakhatás elvesztése miatt kéri a gyermek átmeneti otthonban való elhelyezését. Ha a szülő motivált és képes problémájának megoldásában, akkor rövid időn belül törekszik arra, hogy gyermekét a családba visszavigye. Egyes családok, a problémák okozta túlterheltség, kilátástalanság miatt megkönnyebbülnek, hogy a gyermek ellátásával járó terhektől akár ideiglenesen is, de megszabadulhatnak. Hosszú távú terveik általában nincsenek, sok személyes beszélgetéssel próbálunk valamilyen jövőképet felvázolni nekik, szembesítjük őket azzal, ha nem látunk pozitív elmozdulást.

A gyermekek átmeneti otthonában élők családjára az alacsony jövedelem, szegénység jellemző. Ebben az évben az ellátott családok legnagyobb részénél az egy főre jutó havi rendszeres jövedelme nem érte el a nyugdíjminimum összegét, ezért térítésmentesen vehették igénybe az intézmény szolgáltatásait. **A szülők munkaerő-piaci pozíciója bizonytalan, munkaviszonyaik rendszertelenek, rendezetlenek, ezzel összefüggésben bizonytalan élethelyzet jellemzi őket.**

Legfőbb bekerülési okok (2021-2023)

A szülők jelentős része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, szakképzettségük nincs, és korábbi negatív tapasztalataik vagy a szülőktől látott mintáik alapján nehezen motiválhatóak munkakeresésre, rendszeres munkavégzésre. A bizonytalan bevételek miatt a családoknak nincs kialakult jövedelem-felhasználási stratégiája. A szülők által biztosított ellátást a gyermekek átmeneti otthona szükség szerint kiegészíti. Igyekszünk segíteni támogatásokhoz való hozzájutásukat, adományokat szervezünk részükre.

A bizonytalan bevételek miatt a családoknak nincs kialakult jövedelem-felhasználási stratégiája, pénzbeosztási zavarok jellemzőek, aminek következtében eladósodnak, közüzemi díjtartozásaikat sokszor hitelfelvétellel próbálják megoldani, emiatt kölcsöntartozásuk folyamatosan növekszik.

A szülők gyakran kéri gyermekük felvételét az intézménybe a gyermek kezelhetetlen viselkedése miatt: iskolakerülés, iskolai konfliktusok, magatartászavar, beilleszkedési zavar a leggyakrabban felmerülő problémák. A gondozási folyamat során kitűnik, hogy a szülőknek nincsenek megfelelő eszközeik a gyermeknevelés terén.

Sok esetben a szülők energiáit teljesen lekötik az anyagi problémák, a munkavállalás nehézségei, nem marad elég idejük és türelmük a gyermeknevelésre. Gyakran nem megfelelő, szélsőségekre hajló, inkonzisztens nevelési stílust alkalmaznak, vagy túlzottan megengedőek, vagy túlzott büntetést alkalmaznak, **gyermeküket magukra hagyják, nem állítanak fel szabályokat.**

Egyre komolyabb probléma, hogy a kontroll nélküli internethasználat miatt kialakul egy súlyos függőség már a gyermekekben, amelyet a szülők nem tudnak kezelni. A Gyermekotthonban is sokat küzdenek azzal, hogy keretek közé szorítsák a túlzott eszközhasználatot. Az emiatt kialakult viselkedési problémákat, agresszivitást sem tudják a szülők általában megfelelően kezelni.

Gyermekek létszáma 2024. évben
az ellátandó terület, a korosztály és nemenkénti megoszlás szerint.

Ellátási terület	Neme	3-6 éves	6-10 éves	10-14 éves	14-17 éves	Összesen
IV.	Fiú	2	1	2	1	13
	Lány	1	1	3	2	
XV.	Fiú	4	2	1	0	15
	Lány	1	3	1	3	
XVI.	Fiú	1	1	0	2	6
	Lány	0	0	1	1	
Fót	Fiú	0	0	0	0	4
	Lány	0	3	0	1	
Dunakeszi	Fiú	0	0	0	1	1
	Lány	0	0	0	0	
Vác	Fiú	0	0	0	0	0
	Lány	0	0	0	0	
Krizis befogadás	Fiú	1	1	0	0	3
	Lány	1	0	0	0	
Összesen	Fiú	7	4	3	4	20
	Lány	2	7	5	7	22
Összesen		11	12	8	11	42

Forrás: „Aranyhíd” GYÁO beszámoló

A 2024-es évben a Gyermekeházban ellátottak nemenkénti eloszlása viszonylag kiegyenlített volt: az adott évben összesen 20 fiú- és 22 lánygyermek lakott az Intézményben. A fenti adatokból kitűnik, hogy a legtöbb gyermek a 4. és 15. kerületből érkezett. Változás a 10-14 éves korosztály bekerülési aránya, ami immáron a legalacsonyabb, szemben a 2023. évhez képest, amikor is a legmagasabb volt.

A 2024. évben befogadott gyermekek bekerülési okok és ellátási terület szerint

Ellátási terület	Bekerülési ok							
	Lakhatási probléma	Életvezetési probléma, addikció	Egészségügyi és mentális problémák	Törvényes képviselő nem megoldott	Diszfunkcionális családi működés	Szülő gyermek konfliktusa	Gyermek magatartási zavara	Gyermekek egyedül nevelő szülő
IV.	6	3	0	1	2	0	0	0
XV.	8	4	1	0	0	2	0	0
XVI.	1	2	1	0	0	1	1	0
Fót	1	2	0	0	0	1	0	0
D.keszi	0	0	0	1	0	0	0	0
Vác	0	0	0	0	0	0	0	0
Krizis	3	0	0	0	0	0	0	0

Összesen	20	11	2	2	2	4	1	0
----------	----	----	---	---	---	---	---	---

Forrás: „Aranyhíd” GYÁO beszámoló

Továbbra is látható az elmúlt évek trendje, amely szerint **a vezető bekerülési ok továbbra is a lakhatási problémából adódik**, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a fenti adatsor vezető okok szerint került összeállításra. A bekerülési okok halmozottan is megjelenhetnek egy-egy családnál. A védelembe vétel a bekerültek több mint felénél fennállt.

2024. évben távozott gyermekek száma ellátási terület és távozás helye szerint.

Ellátási terület	Hova távozott				
	vérszerinti családba	családbafogadóhoz	CSÁO	szakellátás	egyéb
IV.	7	0	0	1	0
XV.	8	0	0	3	0
XVI.	4	0	0	0	0
Fót	0	1	0	0	0
Dunakeszi	0	0	0	0	0
Vác	0	0	0	0	0
Krízis	0	0	3	0	0
Összesen	19	1	3	4	0
27					

Forrás: „Aranyhíd” GYÁO beszámoló

A kikerült gyermekek nagy része a vérszerinti családjához, vagy családba fogadással közeli rokonokhoz került.

A GYÁO kihasználtsága a beszámolási időszakban

IDŐSZAK		GONDOZÁSI NAPOK SZÁMA						ÖSSZ	KIHASZNÁLTSÁG
		IV.	XV.	XVI.	Dk	FÓT	VÁC		
1	Január	248	111	93	31	55	0	538	72,31 %
2	Február	232	109	87	29	29	0	486	72,86 %
3	Március	217	154	93	31	31	0	526	70,70 %
4	Április	191	153	83	30	30	0	487	67,78 %
5	Május	196	147	93	31	31	0	498	67,61 %
6	Június	210	120	111	30	30	0	501	66,44 %
7	Július	217	107	124	31	31	0	510	78,49 %
8	Augusztus	237	102	124	31	0	0	494	66,19 %
9	Szeptember	208	91	60	30	38	0	427	52,83 %
10	Október	109	155	62	31	62	0	419	51,19 %
11	November	103	159	56	30	60	0	408	57,82 %
12	December	96	171	44	31	62	0	404	56,90 %
ÖSSZESEN								5698	
ÁTLAGOS KIHASZNÁLTSÁG									64,78 %

Forrás: „Aranyhíd” GYÁO beszámoló

A GYÁO működéséből fakad, hogy az ellátottak száma folyamatosan változik.

Tárgyi környezet

A Gyermekotthon épülete Újpest frekventált helyén található, a Stop Shop bevásárlóközpont szomszédságában, a Víztoronnyal szemben. Az Árpád úton található buszmegálló közelsége, valamint a Rákospalota-Újpest vasúti megállóhely, (amely kb.10 perc sétával elérhető) biztosítja jó megközelíthetőségünket. Az épületet az elmúlt évek során többször átépítették, részlegesen felújították, jelenlegi formájában a gyermekotthoni feladatok ellátásának megfelel. 2024. évben néhány kísértékű berendezés beszerzésre került, illetve a korábbi faágyak fémágyra történő lecserélése is megtörtént.

SWOT analízis

Erősségek • szoros szakmai együttműködések • a családokkal kialakított bizalmi viszony • változáskövetés és reziliencia • nyitottság • szakmai tapasztalattal rendelkező csapat	Gyengeségek • a nemek aránya egyenlőtlen • feszültség a csapaton belül • öregedő szakmai csapat, mélyülő generációs szakadék • pozitív visszajelzések, sikerélmények hiánya, motiválatlanság
Lehetőségek • további együttműködések kialakítása • szülőedukációs stratégiák kidolgozása • szülők szorosabb bevonása • szupervízió	Veszélyek • jogszabályi környezet és a jelzőrendszeri protokoll változása • általános szakmai elégedetlenség • alacsony társadalmi megbecsültség, alacsony jövedelem

Forrás: „Aranyhíd” GYÁO beszámoló

Erősségként jelenik meg a szoros szakmai együttműködés a szakszolgálati hálózat tagjaival, külsős szakemberekkel, intézményekkel, szervezetekkel és a szülőkkel. További erősség, hogy a releváns szakmai múlttal rendelkező, tapasztalt kollégák sikeresen alkalmazkodnak - az Intézmény jellegéből adódó - folyamatosan változó körülményekhez.

Lehetőségként merülhet fel további szakmai együttműködések kialakítása, melyen folyamatosan dolgoznak, illetve felmerült az igény egy olyan szülőedukációs stratégia kidolgozására, amellyel sokkal szorosabban vonhatóak be a szülők a családi élethelyzet javítása és a családi élet harmonizálása érdekében. Számukra edukációs foglalkozásokat, beszélgetéseket, nyílt napokat is tarthatnak.

Gyengeségként jelenik meg szakmai csapat korösszetételének eltolódása, az öregedő szakmai csapat miatt tapasztalható a generációs szakadék elmélyülése az Intézményben ellátott gyermekek és a munkavállalók között, ami konfliktusokat generálhat.

Veszélyként azonosítható, hogy a jogszabályi környezet bármikor megváltozhat, amelyhez az intézmény nem feltétlenül tud azonnal, rugalmasan alkalmazkodni.

6.2 Családok Átmeneti Otthonai

Az intézményi ellátás szakmai keretei

A családok-, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a 2024. évben két Aporháza utcai székhelyű intézményünkben, a "Fészek" Családok Átmeneti Otthonában és a "Szivárvány" Családok Átmeneti Otthonában látják el.

A "Fészek" Családok Átmeneti Otthonában 10 családot (27 fő) a hozzá tartozó 3 külső férőhelyen 3 családot (13 fő), "Szivárvány" Családok Átmeneti Otthonában pedig 11 családot (40 fő) a hozzá tartozó 5 külső férőhelyen pedig 5 családot (19) fő látunk el. Ez összesen 29 család (99 fő) átmeneti gondozását jelenti, amely kapacitással kellő módon el tudjuk látni a XV. kerületi igényeket.

A külső férőhelyük átlagos lakókörnyezetben található lakásokban működnek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének feltétele a megfelelő gondozási együttműködés.

A szolgáltatásainkat igénybe vevők számának alakulása

A "Szivárvány" és "Fészek" Átmeneti Otthonok összesen 29 családos férőhelyére 2024-ben 35 család költözött be és 26 család költözött ki (9 család az intézményeink egyes részlegei között költöztek tovább). Ez nagyságrendileg megegyezik az ezt megelőző év ügyfélforgalmi adataival.

A Családok Átmeneti Otthonaiban és jogutódjaiban ellátottak számának alakulása az elmúlt 5 év során

ÉV	2020	2021	2022	2023	2024
Ellátott családok száma	72	69	61	58	56
Ellátottak létszáma	266 fő	253 fő	227 fő	209 fő	260 fő
Ebből felnőtt	127 fő	134 fő	113 fő	103 fő	95 fő
gyermek	139 fő	119 fő	114 fő	106 fő	109 fő
Ellátást igénylő családok száma összesen	155 család	158 család	146 család	144 család	141 család
ellátást igénylők létszáma	319 fő	505 fő	438 fő	432 fő	421 fő
Ebből felnőtt	140 fő	139 fő	146 fő	141 fő	138 fő
gyermek	179 fő	366 fő	292 fő	291 fő	283 fő
Védelembe vett gyermekek*	2 fő	1 fő	2 fő	0 fő	0 fő
Szakellátásba került gyermekek	0 fő	2 fő	0 fő	4 fő	4 fő

Forrás: SZÉRA

* A védelembe vett gyermekek száma az összes intézményben ellátott gyermekekre vonatkozik, tehát van akinél már a beköltözés előtt megtörtént a védelembe vétel.

2024-ban is minden olyan kerületi család számára elérhetőek voltak szolgáltatások, akiknek valóban átmeneti gondozásra volt szükségük és megfeleltek az ellátás jogi és szakmai feltételrendszerének.

A táblázatban az is látható, hogy az ellátásukat kérelmező családok száma az ellátotti férőhelyek számához viszonyítva arányaiban nem csökkent a 2023. évihez képest. A feladat-ellátási szerződésünknek megfelelően természetesen a XV. kerületből érkező családok felvételi kérelmét minden esetben prioritásként kezelik.

Az átmeneti gondozás igénybevételének módja, okai, a megtett gyermekvédelmi intézkedések

A családok többféle módon vehetik fel az intézménnyel a kapcsolatot: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel átmeneti otthonokat.

Az átmeneti gondozás nyújtó intézményekben az elmúlt évben is a XV. kerület egyéb szociális és gyermekjóléti intézményeivel együttműködve végeztük a rászoruló családok segítségét. Rendszeres volt az együttműködésünk a főváros XV. kerületének Önkormányzatával és Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatalának Gyámügyi Osztályával. Aktív és rendszeres kapcsolatot tartottak fent a Göncz Árpád Szociális Intézmény (GÁSZI) tagintézményeivel, különösképpen az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központtal, valamint, a Védőnői Szolgálattal, illetve a XV. kerület nevelési és oktatási intézményeivel.

Az intézmény munkatársai az átmeneti gondozás okaként megnevezhető problémák közül a korábbi évekhez hasonlóan 2024-ben is az alábbiakat tapasztalták leggyakrabban:

- lakhatási problémák,
- anyagi problémák,
- szülő-gyermek közötti kapcsolati probléma,
- szülők közötti kapcsolati problémák,
- szülők életvezetési problémái.

Az elmúlt év során ellátásba került 56 család esetében az alábbi gyermekeket veszélyeztető körülmények voltak tapasztalhatóak¹

- szülők életvezetési problémái:	26 család
- lakhatás elvesztése, elégtelen lakhatási körülmények:	13 család
- családi-, párkapcsolati konfliktus:	9 család
- pszichés, érzelmi bántalmazás:	3 család
- fizikális bántalmazás:	4 család
- elhanyagolás:	2 család
- a szülők kezeletlen pszichés betegsége, szenvedélybetegség:	4 család

2024-ben a legtöbb esetben (26 család) azért kérelmezték a családok az intézményi ellátást, mert olyan életvezetési problémával küzdöttek, amelyet önerőből nem tudtak kezelni, megoldani. Ez a szociális problémák komplexitásának mélyülését mutatja a korábbi évekhez képest. Az elmúlt év során a korábbi évek adatfelvételeihez **hasonlóan az is tapasztalható, hogy a lakhatás elvesztése vagy a rossz minőségű, elégtelen lakhatási körülmények az ellátás igénybevételének vezető okai között található** (13 család esetében).

¹ A gyermekeket veszélyeztető körülmények halmazott adatként kerültek összesítésre, vagyis lehetséges, hogy egy családnál egyszerre több veszélyeztető körülményt is diagnosztizáltunk.

A szülők közötti konfliktusok kapcsán a tavalyi évben is voltak olyan esetek, amikor párkapcsolati erőszak miatt a bántalmazó szülő ellátotti jogviszonyát is meg kellett szüntetni (3 család. Mindezzel összefüggésben a diagnosztizált gyermekvédelmi problémák száma is magas volt.

A családokban nevelkedő gyermekeket ért bántalmazások száma nagyságrendileg megfelel a korábbi évek adatainak. Ezen esetekben a szükséges intézkedések megtörténtek.

Az esetek jelentős részében a diagnosztizált problémákat az intézmény szakemberei (családgondozó, szakgondozó, pszichológus, jogász, fejlesztőpedagógus) saját szakmai kompetenciáik, eszköztáruk, valamint szakmai programjaink szolgáltatásai révén kezelni tudták.

A hatékony jelzőrendszeri együttműködéseknek köszönhetően az elmúlt évben a 56 ellátott család esetében csaknem kivétel nélkül kezelni lehetett a gyermekjóléti alapellátás keretein belül azokat a problémákat, amelyek miatt a családok intézményi ellátásra szorultak. Egy család esetében azonban a gyermekeit egyedül nevelő anya súlyos szülői kompetencia hiánya és az ezzel összefüggő kezeletlen pszichés betegsége miatt nem volt más lehetőség, csak a gyermekek szakellátása. 2024-ban ebből a családból 4 gyermek kiemelésére került sor. Ez esetben a szülő súlyosan elhanyagolta gyermekeit, ráadásul az egyik gyermek más családok gyermekeit is bántalmazta.

Az ellátott családok lakhatási helyzetének alakulása

2024. évben beköltözöttek megoszlása az ellátás előtti lakhatási forma szerint

			FÉSZEK CSÁO	SZIVÁRVÁNY CSÁO	KÜLSŐ FÉRŐHELY	összesen
a	saját tulajdonú lakásból érkezett	család	3	1	0	4
b	önkormányzati lakásból érkezett	család	1	1	0	2
c	albérletből érkezett	család	6	2	0	8
d	rokonoktól, ismerősöktől érkezett	család	3	3	0	6
e	másik intézményből érkezett	család	3	3	1	7
f	az intézmény másik részlegéről érkezett	család	1	2	3	6
g	ismételten felvételt nyert	család	1	1	0	2
h	utcáról, közterületről érkezett	család	0	0	0	0
i	egyéb (külföld, BV intézet stb.)	család	0	0	0	0
	Összesen	család	18	13	4	35

Az elmúlt évben tapasztalható volt, hogy a családok a lakhatás szempontjából is jelentősebb egzisztenciavesztést szenvedtek el. A korábbiakban csak ritkán fordult elő, hogy önkormányzati bérlakásból kikerülve kérelmezzék az intézményi ellátásukat, saját tulajdonú lakásból pedig sok éve nem történt beköltözés az intézménybe. 2024-ben az intézményhez forduló családok 17%-a (6 család) ilyen, korábban rendezett lakhatással is intézményi segítségre szorult. **A lakásszegénységben érintettek köre folyamatosan bővült az elmúlt évek során.** A tavaly beköltözötték lakhatási körülményeiből látható, hogy 20%-uk (7 család) másik intézményből érkezett, 17%-uk (6 család) pedig rossz lakáskörülmények közül, rokonoktól, ismerősöktől kérelmezte az intézményi ellátást. Ha minden olyan lakhatási formát figyelembe veszünk, ahol az átmeneti otthonok egyes részlegese beköltözők előtte is olyan lakhatási formában laktak, amelynek fenntartási költségeit már egyébként sem a nyílt lakáspiac szerinti díjszabásban fizették (d+e+f+h+i sorok) akkor azt látjuk, hogy 19 család, azaz a beköltözők 54%-a volt ilyen helyzetben.

2024. év adatai az ellátottak megoszlása az ellátás utáni lakhatási forma szerint

			FÉSZEK CSÁO	SZIVÁRVÁNY CSÁO	KÜLSŐ FÉRŐHELY	összesen
a	saját tulajdonú lakás	család	0	0	0	0
b	önkormányzati lakás	család	0	1	2	3
c	albérlet	család	1	1	0	2
d	rokonok, ismerősök	család	5	2	0	7
e	másik intézménybe költözött	család	2	5	1	8
f	az intézmény másik részlegére költözött	család	1	2	1	4
g	ismételten felvételt nyert	család	1	0	0	1
h	utca, közterület	család	0	0	0	0
i	egyéb (külföld, BV intézet stb)	család	1	0	0	1
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i)	család	11	11	4	26

A tartós lakhatási megoldást jelentő és a gyermekjóléti ellátórendszer végleges elhagyását lehetővé tevő megoldások közül legfontosabb a szociális bérlakás kiutalás. 2024-ban ilyen módon 3 általunk ellátott családnak volt lehetősége rendezni életkörülményeit.

Az elmúlt év során kiköltözött 26 családból mindössze 2 család költözött albérletbe. Ez jelentősen kisebb szám, mint a korábbi évek során, ami az elmúlt évek során radikálisan növekvő albérleti kiadásoknak is köszönhető.

A kiköltözők 26 %-a (7 család) tudta rendezni lakhatását oly módon, hogy valamely családtaghoz, vagy hozzátartozóhoz költözött. Ezekben az esetekben a család egyéb tagjaival fennálló konfliktusok, vagy jogi természetű vitás kérdések rendezése jelenthet megoldást, de sajnos arra is van példa, hogy egyéb lakhatási megoldás híján az átmeneti gondozást követően a család kénytelen visszaköltözni abba a problémás lakókörnyezetbe ahonnan az intézménybe érkezett.

Ha emellett figyelembe vesszük azt az adatot, hogy 2024-ben 11 család esetében diagnosztizálták a segítő szakemberek azt, hogy valamilyen ellátórendszeri kapacitás- vagy szolgáltatáshiány miatt merült fel az ellátást megelőzően vagy annak során valamilyen gyermeket veszélyeztető körülmény, akkor kissé hipotetikusán ugyan, de gyakorlati tapasztalatokkal is igazolva feltételezhetjük, hogy az elmúlt évben azért kényszerültek többen rokonokhoz, hozzátartozókhoz visszaköltözni az átmeneti gondozást követően, mert más megoldás nem állt rendelkezésükre és az állami ellátórendszerek sem tudtak számukra hosszabb távú vagy tartós megoldást jelentő segítséget nyújtani lakhatásuk megoldásában.

Az intézményből kiköltözők 30%-a esetében (8 család) fordult az elő, hogy az ellátás időtartamának lejártáig nem született megoldás arra az életvezetési problémára, amely miatt további intézményi segítségre szorultak. Ezek a családok így másik átmeneti otthonba költöztek tovább. Esetükben a szociális és életvezetési problémák komplexitása miatt még a kölcsönös együttműködési szándék ellenére sem tudtuk megtalálni az intézményi ellátásból kivezető megoldást. Ezen családok aránya a 2023. évi 10%-ról 30%-ra nőtt a kiköltöző családok körében.

Ez szintén validálhatja a fenti hipotézist, mely szerint az átmeneti gondozás során a családok egy jelentős része nem tud tartós megoldást találni lakhatási problémájára és miután az önálló lakhatás magas költségei miatt kénytelen olyan megoldást választani a kiköltözéskor, amelynek költségeit nem önerőből finanszírozza. Ezen kényszermegoldási lehetőségek pedig részben az állami ellátórendszerek kapacitáshiánya másrészt a növekvő lakhatási szegénység miatt az elmúlt évek során a további intézményi segítség igénybevétele felől eltolódtak a problémás lakókörnyezetbe való visszatérés irányába. Ez a tendencia gyermekvédelmi szempontból mindenképp aggasztó, hiszen annak esélyét is növeli, hogy a kiköltöző családok olyan helyre kerülnek, ahol valamilyen gyermekveszélyeztető körülmény is fennállhat.

Lakhatási program

A XV. Kerület Önkormányzatával és az egyéb társintézményekkel közösen megvalósított együttműködés eredményeképpen az elmúlt két évtizedben a családok egy részének lehetősége nyílt az intézményi ellátórendszer elhagyására olyan körülmények között is, amikor **a szociális bérlakáspolitikai hiánya az ország egészében súlyos problémákat okoz és a lakásszegénység családok tömegeit sújtja.**

Az kidolgozott együttműködési gyakorlat szerint az évről-évre elkészülő lakás- támogatotti listán olyan családok számára, akiknek az **intézmény javasolja a szociális bérlakás kiutalását.**

- együttműködőek
- rendezett életvitelt folytatnak,
- motiváltak az önálló életvezetésre,
- gyermekeiket megfelelően nevelik,
- betartják a közösségi együttélés szabályait,
- rendszeres munkajövedelemmel és lakáscélú megtakarítással rendelkeznek,
- képesek vállalni egy szociális bérlakás fenntartását és felújítását
- és jövedelmi viszonyaik megfelelnek a szociális alapú lakáspályázat kiírási feltételeinek.

A támogatotti listán szereplő családokat az intézmény munkatársai, illetve a szakmai program szolgáltatásai segítik felkészülni a későbbi önálló életvezetésre.

Ezen családok számára a szociális bérlakás megoldást jelenthet az ellátórendszer végleges elhagyására, mert a részükre kiutalt lakásokat hosszú távon is fenn tudják tartani.

Gyermekek fejlesztése

Az önkéntes programok keretében tavaly nyáron elindult a SZÉRA tanoda és iskola előkészítő foglalkozás. Az iskolások és nagy ovisok játékos foglalkozásokon, zeneterápián keresztül zárkóznak fel, és tanulták meg a tananyagot. Fő hangsúly a tanulás módszertani alapok pótlása volt. A 2023/2024-es tanév során 7 gyermek vette igénybe a korrepetálást.

Közösségi programok

Az elmúlt év során az intézményben a lakókkal minden családi tematikájú jelesebb napot megünneplésre került (farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap stb.) és sokaknak okozott örömet a Mikulás-napi, valamint a karácsonyi rendezvény is.

Az Örökbe fogadok egy ovit csapatának köszönhetően a családok két órás dunai hajókázáson vettek részt. A Fővárosi Nagycirkuszba 35 gyermek látogatott el. A FÁNK támogatásával 151 fő léphetett be az a Fővárosi Állat és Növénykertbe nagyon kedvezményes jegyekkel.

Adományszervezés

A korábbi években sokat dolgoztak azon, hogy a meglévő szűkös anyagi forrásaik mellett egyéb erőforrásokat is tudjanak rendelni céljaik megvalósításához. Ennek során folyamatosan fejlesztésre került fundrasing projekt, amely a tavalyi súlyos gazdasági helyzetben fontos szerephez jutott. Így lehetőség volt finanszírozni a közösségi programokat és rendszeresen tudtak étel- és élelmiszer támogatást is nyújtani az intézményben lakók számára.

2024-ben 55 iskolás és 20 óvodás gyermeknek segítettek tanévkezdő csomaggal. A tanszereken kívül táskát, tornafelszerelést, az ovisok ovis táskát, és tisztasági csomagot kaptak. A gyűjtés során befolyt összegből a SZÉRA Tanodának is elkülönítettünk egy külön keretet.

2024-ben az Erste Bank segítségével a játszószoza is megújult. A dekoratív mesefalfestés mellett a kapott anyagi támogatást kiegészítve új függönyökkel és kanapékkal gazdagodott az intézmény, a dolgozók saját gyűjtésből pedig tisztálkodási szereket hoztak magukkal.

Immáron másodszor tértek vissza hmosolyt festeni a Grundfos cég önkéntesei.

Mentálhigiénés támogatás

A 2024. év számtalan olyan krízishelyzetet és bizonytalanságot hozott az egész magyar társadalom számára, amelynek következményei még fokozottabban érintették a szegénységben élőket, így azokat is, akik segítő szakemberként az ő problémáik megoldásán dolgoznak. Az segítő szakembereik számára folyamatos team-szupervíziós támogatást nyújtanak. Az Önkormányzat támogatásával Agárdon csapatépítő tréningen vettek részt, továbbá a SZÉRA csapata 2024-ben is részt vett az Ultrabalaton 211 km-es távján.

7. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sport programok

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Képviselő-testülete a civil szervezetek pályázati önkormányzati támogatásáról szóló 4/2011. (II.22.) rendelet alapján a 2024. évi költségvetésről szóló 1/2024. (I.15.) önkormányzati rendelet 6. mellékletében foglalt 1./II./3. Egyéb Működési célú kiadások államháztartáson kívülre „Civil szervezetek pályázati kerete” terhére vissza nem térítendő támogatást nyújtott 28 kerületi civil szervezeteknek.

A támogatás mértéke összesen 12.430.000 Ft, amely az alábbiak szerint került felosztásra az érvényes pályázatot benyújtó 18 egyesület és 10 alapítvány között:

Civil szervezet neve	Tervezett program	2024. évi támogatás összege
Együtt Újpalotáért Kulturális és Szociális Érdekképviseleti Egyesület	A Lokálpatrióták a XV. kerületért Egyesülettel közösen szervezett I. Palotai Palóc Fesztivál megvalósításának költségeire (Fesztivál fellépőinek megbízási díjára)	600 000 Ft
CORTEX Alapítvány az Agysérültek Rehabilitációjáért	Agysérültek és családtagjaik részére szervezett nyaralás költségeire. (Szállás és étkezés költségeire.)	200 000 Ft
Drogprevenció Alapítvány	Drogprevenció fórum megtartása. (Adminisztrációs és kommunikációs költségekre, előadók megbízási díjára.)	400 000 Ft
Élménymozgás Sportegyesület	Kétszer öt napos mozgásfejlesztő nyári napközis tábor 4-12 éves gyermekek részére az egyesület Desseffy Arisztid u. 17. szám alatti székhelyén. (Ebéd és uzsonna költségeire.)	200 000 Ft
ERESZ Látássérültek Egyesülete	Az egyesület vak és gyengénlátó tagjai, valamint kísérőik többnapos csapatépítő kirándulása. (Szállás, étkezés költségeire.)	600 000 Ft
Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	A FENO munkatársainak segítségével két turnusban, súlyosan, halmozottan fogyatékos fiatalok táboroztatásának költségeire. (Szállás, étkezés költségeire, buszbérlésre, strandbelépőre.)	600 000 Ft
Hornyák Alapítvány	Balatonlellel táborozás fogyatékossgal élő fiataloknak. (Szállás, étkezés költségeire, buszbérlésre, egyéb belépődíjakra.)	600 000 Ft
Kegyelem Alapítvány	Nyári baptista tábor gyermekek részére. (Szállás, étkezés költségeire, fellépők és előadást tartók megbízási díjára, kézműves foglalkozás anyagköltségeire, busz, vonat vagy hajójegyre.)	300 000 Ft
Korona Diáksport Egyesület	Az Európai Sport Héthez és az Európai Diáksport Napjához kapcsolódó egészséges életmód népszerűsítését célzó programok rendezése, jutalom kirándulás szervezése. (Rendezvényen szervezésének és a résztvevő gyerekek díjazásának költségeire, kirándulás utazási költségeire.)	400 000 Ft

Lokálpatrióták a XV. Kerületért Egyesület	I. Palotai Palóc Fesztivál megrendezése. (Eszközök bérleti díjára.) 2024. évi falinaptár készítése. (Grafika és nyomtatás költségeire.)	600 000 Ft
Magyar Kékkereszt Egyesület	Alkoholizmus preventálása alkalmából nyíltnap, továbbá szermentes nap, úgynevezett csendesnap keretében előadás szervezése. (Előadói díj és szeretetvendégség költségeire.) 10 fő önkéntes, a Kékkereszt Egyesület Országos Konferenciáján való részvételének támogatása (Szállás és étkezés költségeire.)	600 000 Ft
Magyar Kerékpárosklub	Négy kerületi középiskolában szemléletformáló foglalkozás megtartása. (Szervezési költségekre.)	300 000 Ft
Mozgássérültek Budapesti Egyesülete	Az egyesület XV. kerületi klubszervezete által szervezett kirándulás a Poroszlói Ökocentrumba. (speciális busz bérletének költségeire, és belépődíjak költségeire.) Klubfoglalkozások megtartása. (Terembérleti díj, reprezentációs költség.)	600 000 Ft
Napszekér Alapítvány	Gyerekek és felnőttek részére szabadtéri hagyományőrző foglalkozások tartása. (Előadóművészek és mestersegédek tiszteletdíjára, kézműves foglalkozások alapanyagköltségeire.)	400 000 Ft
NIHON Újpalotai Egyesület	Egyhetes nyári edzőtábor, az egyesületben sportoló gyermekek és felnőttek részére. (Szállás költségére.)	400 000 Ft
Otthon Segítünk Alapítvány	A Csodavár Alapítvánnyal és a Nagycsaládosok Újpalotai Egyesületével együttműködve családi napok rendezése és önkéntesek toborzása. Beszélgetőkör a családon belüli feszültségekről és kommunikációt elősegítő technikákról. Önkéntesek elméleti és gyakorlati képzése. (Adminisztrációs, hirdetési és reprezentációs költségekre, terembérleti díjra, előadók, trénerek megbízási díjára,	400 000 Ft
Összefogás Tisztább Humánusabb Élhetőbb Településért Egyesület	A kerület 10 óvodájában környezetvédelmi műsor megtartása. (Rendezvényszervezés költségeire.)	400 000 Ft
Pestújhelyi Iskoláért Alapítvány	Pestújhelyi Ősz program keretein belül természettudományos előadások, kísérletek megtartása meghívott előadók közreműködésével. (Előadók megbízási díjára.)	400 000 Ft
Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület	Környező országba történő többnapos utazás. (Szállás, étkezés, utazás és belépődíjak költségeire.) Madárnap, Farsang és Adventi rendezvény szervezése. (Fellépők díjára, vetélkedők díjazására, dekorációs költségekre.)	400 000 Ft
Pro Schola Georgius Dózsa Alapítvány	DÓZSA-NAP megtartása. (A program legaktívabb résztvevői és program során szervezett versenyek nyerteseinek ajándékának költségeire.)	400 000 Ft
Rákospalotai Örökségünk Egyesület	Karácsony Benő Parkban rendezett Szüreti felvonulás. (Lovak, lovaskocsik és a lebonyolításhoz szükséges	600 000 Ft

	eszközök bérleti díja, valamint a dekoráció, tánctanár és zenekar költségeire.)	
Rászorulókat Támogató Egyesülete	Jótekonysági Főzőverseny 15-20 csapat részvételével. (Élelmiszer alapanyag költségeire.) "Egy tál melegétel Karácsonyra!" program megvalósítása. (Kiosztásra kerülő ételcsomagok költségeire.)	600 000 Ft
Segítsd az Iskoládat! Egyesület	Több részből álló vetélkedő szervezése a XV. kerületi meghívott általános iskolásoknak. (Anyagköltség díszítéshez és a feladatokhoz, reprezentációs költség, gyerekek díjazásának költsége.)	500 000 Ft
Szolidáris Kisnyugdíjasok Egyesülete	Közösségi programok szervezése klubtagok részére. (Színház és mozi belépők költségeire.) Debreceni, gyulai és felvidéki kirándulások szervezése (Autóbusz bérlete, idegenvezető és belépők költségeire.)	300 000 Ft
Szülők, Tanítványok a Kolozsvár Úti Iskoláért Alapítvány	A Kolozsvár Utcai Általános Iskola tanárai részére tanulmányi tantestületi kirándulása Martonvásárra. (Buszköltségre, belépőjegyekre és idegenvezető díjára, étkezési költségre.)	400 000 Ft
Tegyünk Együtt Rákospalota-Kertvárosért Közhasznú Egyesület	Ökológiai lábnyomcsökkentés a XV. Kerületben című 4 előadásból álló program megvalósítása. (Előadók tiszteletdíjára, terembérletdíjra, projektismertető szóróanyagok készítésének költségeire.)	430 000 Ft
Újpalota Sportegyesület	Iskolaelőkészítő napközis sporttábor szervezése. Két alkalommal nyílt eszközös, ingyenes önvédelmi oktatás kerületi résztvevőknek. (Terembérleti díjra, étkezési költségre, oktatók megbízási díjára.)	400 000 Ft
Unilever Tömegsportegyesület	Ismeretterjesztő és készségfejlesztő természetjáró programok megvalósítása. (Szállás, étkezés, sporteszköz bérlete, bérleti díjak, utazási költségek, belépők, napijegyek költségeire, kupák, emléklapok költségeire.)	400 000 Ft
Összesen		12 430 000 Ft

Forrás: helyi adat

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a Magyar Vöröskereszt és a Nagycsaládosok Újpalotai Egyesülete 2024-ben az Önkormányzat éves költségvetésében szereplő összeg alapján kapott támogatást.

Szervezet neve	Program	2023. évi támogatás
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár	Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XV. kerületi fiókkönyvtáraiban a könyvtár állománygyarapításának költségeire	1 000 000 Ft
Magyar Vöröskereszt	A XV. kerületi szervezetének működési támogatása	1 000 000 Ft

Nagycsaládosok Egyesülete	Újpalotai	Az egyesület által kifejtett tevékenységek szervezéséhez és végzéséhez közvetlenül köthető működési célú kiadásokra és költségekre.	2 000 000 Ft
Összesen			5 000 000 Ft

Forrás: helyi adat

8. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége²

Budapest XV. kerületében 2024. december 31-én hatályos nyilvántartás szerint a veszélyeztetett kiskorúként 92 védelembe vett, 5 ideiglenes hatállyal elhelyezett, és 47 nevelésbe vett gyermeket tartottak nyilván.

A tárgyévben nyilvántartásba kerülő védelembe vett kiskorúak száma 75 volt. A szülőnek felróható magatartási ok miatt 23, ötven tanórát meghaladó igazolatlan hiányzás miatt 20, gyermeknek felróható magatartási ok miatt 21, gyermekkorú, fiatalkorú által elkövetett bűncselekmény miatt 8, környezeti ok miatt 3 gyermek lett védelembe véve.

A gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 41 gyermek került védelembe.

A védelembe vétel keretében tárgyévben elrendelt fő intézkedések

- szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására 22,
- a szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet 20,
- a gyermek számára magatartási szabályok megállapítása 21,
- a gyermek és a hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése 4,
- megelőző pártfogás elrendelésére 8 esetben került sor.

2024-ben 67 gyermek védelembe vétele került felülvizsgálatra, a melynek keretében 50 védelembe vétel került megszüntetésre vagy áthelyezésre.

A jelzőrendszer különböző tagjaival való kapcsolat – az elmúlt évekhez hasonlóan – változatlanul hatékonyan működött.

Igazolatlan iskolai mulasztások tekintetében tíz órás jelzés 8, ötven órás jelzés 24 gyermeket érintett.

A kerületben működő családok átmeneti otthonával is megfelelő a munkakapcsolat.

Rendszeresen érkeznek a lakossági bejelentések, amelyek kivizsgálása során fokozottan ügyelni kell a bejelentő személyes adatainak zártan kezelésére.

2024-ben a gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés 10 kiskorút érintett.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúak közül a legtöbben gyermekotthonban (5) kerültek elhelyezésre. Ezen kívül 4 kiskorú harmadik személynél, 1 kiskorú pedig külön élő másik szülőnél lett elhelyezve.

A tárgyév december 31-én nyilvántartott nevelésbe vett gyermekek száma 47 volt. 2024-ben 4 gyermek kerület nevelésbe vételre. **A nevelésbe vételekre szülői elhanyagolás (3) és magatartási vagy beilleszkedési zavar (1) adott okot.**

² Forrás: BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály

2024-ben 3 esetben került sor utógondozás elrendelésre. A megszűnt utógondozások száma 4 volt. Az év folyamán elrendelt utógondozói ellátásban részesült fiatal felnőttek száma 3 volt. Mindhárman utógondozói otthonban részesültek ellátásban. A tárgyévben 4 utógondozói ellátást a gyámhivatal szüntetett meg (3-at a fiatal felnőtt kérelmére, 1-et pedig a fiatal felnőtt magatartása miatt).

2024. december 31-én 36 olyan gyermeket tartottak nyilván, akik családba fogadással kerültek gyámság alá. A tárgyév folyamán gyámság alá kerülő kiskorúak száma családba fogadó személynél 12, harmadik személynél 1 volt.

A tárgyév folyamán a gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárások száma 6 volt, amelyekből 3 esetben, összesen 4 gyermeket érintően ítélte meg a hivatal a megelőlegezést. A tárgyév folyamán gyermektartásdíj megelőlegezésben részesülők száma 24 fő volt.

2024-ben 3 esetben került sor otthonteremtési támogatás megállapításra. A támogatás 2 esetben részben vagy egészében a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, építésére, tulajdon- vagy tulajdonrészszerzéssel járó felújítására, bővítésére, 1 esetben bérleti jogviszony létesítéséhez szükséges összeg megfizetésére, lakás, családi ház, tanya bérleti díjának kifizetésére került folyósításra.

A jelzőrendszer tagjaival, kiemelten a család- és gyermekjóléti központtal rendszeres, és eredményes az együttműködésünk. Kiskorúakkal kapcsolatos döntésekhez a feltáró munkában fontos szerepük van, mint ahogy később a reszocializációs folyamatokban is. A felügyeleti szervekkel is változatlanul korrekt a munkakapcsolat. Szakmai értekezletek, megbeszélések tartása esetén, azokon rendszeresen részt vesz az intézmény.

9. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka

A XV. kerületi állandó lakóhellyel illetve tartózkodási hellyel rendelkező pártfogoltak esetében a pártfogó felügyeletet a 2024. évben is Medveczky Rita pártfogó felügyelő látta el a Budapest Főváros Kormányhivatala Igazságügyi Főosztálya Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya munkatársaként.

A pártfogó felügyelő pártfogoltjai között számarányuk tekintetében továbbra is domináns a csekély mennyiségű kábítószerrel visszaélők csoportja, ebben az ügycsoportban szinte 100%-ban felnőtt korúakkal foglalkoznak. A pártfogó felügyelet végrehajtása során az igen kevés számú fiatalkorú elkövető a feltételes ügyészi felfüggesztés és a pártfogó felügyelet végrehatása idején már felnőtt korú. Az elterelés elvégzésében a Drogoplex Ambulancia és a káposztásmegyeri Drog-Stop Budapest Egyesület nyújt segítséget.

A gyermekjóléti szolgálat munkatársai leginkább a környezettanulmány elkészítése és a megelőző pártfogás végrehajtása során tudnak a pártfogói esetkezeléshez kapcsolódni. **Az információ-áramlás az intézmények között folyamatos.** A pártfogó felügyelő és családgondozó/esetmenedzser egymást tájékoztatva járnak el. A gyámügyi osztály előadói szintén segítőkészen, a pártfogói javaslatot figyelembe véve hoznak döntést.

A Budapest Főváros Kormányhivatal Igazságügyi Főosztályán évi két alkalommal, ősszel és tavasszal „Értékrend-korrekciós tréning” kerül lebonyolításra, amelyen azon megelőző pártfogás alatt állók vesznek részt, akiknek külön magatartási szabályként – a megelőző pártfogó felügyelő javaslatára – a gyámügyi osztály írta elő a részvételt, valamint a feltételes ügyészi felfüggesztés hatálya alatt szintén külön magatartási szabályként az elrendelő ügyészség foglalja határozatba a tréningen való részvételt.

Az elmúlt évben végzett környezettanulmányi meghallgatások világítottak rá, hogy egyre több fiatalkorú küzd súlyos pszichés-mentális problémákkal, amelyek kezelése jelenleg meghaladja a gyermekvédelem eszközrendszerét és egészségügyi kompetenciát feltételez. Mindez arra irányítja a figyelmünket, hogy a gyermekvédelemi ügyek medikalizálódtak. **Ezért kapcsolatát a jövőben az egészségügyi és mentálhigiénés szolgáltató intézményekkel erősíteni kell.**

Hasonlóan az előző évekhez, a pártfogó felügyelet tevékenysége, mind a GÁSZI Család- és Gyermekjóléti Központ családgondozóival és esetmenedzsereivel, mind a kerületi gyámhatóság munkatársaival konkrét ügyekben szoros, konstruktív együttműködés alakult ki, mely a pártfogói tevékenység hatékonyságát segítette.

2024. 01. 01.- 2024. 12. 31 közötti időszakban folyamatban lévő ügyek száma:

- Ügyészi szakban készült pártfogó felügyelői vélemény: 3 fő
- Rendőrségi szakban készült környezettanulmány: 32 fő
- Megelőző pártfogás elrendelése során készült környezettanulmány: 30 fő
- Megelőző pártfogás végrehajtása: 10 fő
- Folyamatban lévő pártfogó felügyelet végrehajtása: 81 fő
 - fiú: 61
 - lány: 20

Folyamatban lévő pártfogó felügyelet végrehajtása a bűncselekmény jellegét tekintve:

- Feltételes ügyészi felfüggesztés: 12 esetben
- Feltételes ügyészi felfüggesztés, kábítószerrel való visszaélés ügyében: 29 esetben
- Próbára bocsátásra került sor: 15 esetben
- Felfüggesztett szabadságvesztésre: 25 esetben
- Jóvátételi munka: 0 esetben
- Javítóintézeti nevelésből történő ideiglenes elbocsátás: 0 esetben

Rendőrségi eljárások

A 2024-es évben a XV. kerületi Rendőrkapitányság területén **gyermekkorú személyek sérelmére 7** darab bűncselekményt, **fiatalkorú személyek sérelmére 8** bűncselekményt követtek el. Ezek a bűncselekmények a következők:

Gyermekkorúak sérelmére a következő bűncselekményeket követtek el:

- könnyű testi sértés (2 alkalom)
- súlyos testi sértés (3 alkalom)
- egyéb nemi erkölcs elleni bűncselekmény (1 alkalom)
- jogtalan elsajátítás (1 alkalom)

Fiatalkorúak sérelmére a következő bűncselekményeket követtek el:

- könnyű testi sértés (2 alkalom)

- gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés (1 alkalom)
- súlyos testi sértés (1 alkalom)
- kiskorú veszélyeztetése (2 alkalom)
- egyéb nemi erkölcs elleni bűncselekmények (2 alkalom)
- jármű önkényes elvétele (1 alkalom)

Továbbá a fenti tárgyévben gyermekkorú elkövető 1 volt, viszont fiatalok személyek 25 alkalommal követtek el más személyek sérelmére bűncselekményt.

Ezek a bűncselekmények a következők:

- könnyű testi sértés (2 alkalom)
- súlyos testi sértés (1 alkalom)
- hivatalos személy elleni bűncselekmények (1 alkalom)
- garázdaság (9 alkalom)
- közbizalom elleni bűncselekmények (1 alkalom)
- visszaélés kábítószerrel (3 alkalom)
- alkalmi lopás (1 alkalom)
- egyéb lopás (2 alkalom)
- rongálás (5 alkalom)

A XV. kerületi Rendőrkapitányság a 2024-es évben is komoly hangsúlyt fektetett a gyermek és ifjúságvédelemre valamint a bűnmegelőzésre és közbiztonságra. Az általános és középiskolákban rend osztályfőnöki órák megtartására kerültek.

Kiskorú veszélyeztetése, illetve testi sértés miatt jellemzően a kerületi gyámhatóság tesz feljelentést. Több esetben előfordul, hogy a gyermekvédelmi eljárás párhuzamosan folyik a büntetőjárással, célszerűbb lenne, ha a gyermekvédelmi eljárás során feltárt pontos tényállás alapján a meghallgatások, beszerzett szakvélemények után történne a feljelentés.

10. Az ellenőrzések tapasztalatai

A XV. Kerületi Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály feladatköréhez tartozó gyermekvédelmi intézmények ellenőrzésével kapcsolatos tevékenység 2024-ban is megtörtént.

Az éves tevékenységről szóló beszámolót, a szakmai tervet, a munkatervet a Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály által készített szakmai ellenőrzésről, törvényes működésről készült összegzéssel együtt – mindkét érintett önkormányzati intézmény (Göncz Árpád Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék) vonatkozásában az önkormányzat Népjóléti Bizottsága tárgyalta meg és hagyta jóvá a képviselő-testület által átruházott hatáskörében.

A Népjóléti és Kulturális Bizottság a Göncz Árpád Szociális Intézmény – 112-114/2025. (III.25.) sz. *határozat* – és az Egyesített Bölcsődék – 73-75/2025. (II.25.) sz. *határozat* – 2024. évi szakmai programjainak végrehajtását, szakmai munkájának eredményességét megfelelőnek értékelte, működésüket törvényesnek találta.

11. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók

A XV. kerületben a gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében folyamatos és szoros együttműködés a közoktatási intézmények, a gyermekvédelmi-gyermejjóléti intézmények és az egészségügyi és szociális intézmények között.

A XV. kerületi Önkormányzat a 2024. évben is biztosította a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi erőforrásokat. E támogatások egy része a Szt-ben és a Gyvt-ben meghatározott, másik részük pedig úgynevezett *önként vállalt támogatási forma*, amely nagymértékben segítette a kerületi gyerekek, fiatalok életét, szociális helyzetét (például: születési-oltási támogatások, iskolakezdési támogatás, ösztöndíj stb.).

A kerületi gyermekekkel, gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó szakembereknek 2024-ben is minőségi munka, a gyermekek fokozottabb védelme érdekében, a preventív munkában tennivalóik sokasodtak, kiemelt figyelmet fordítanak minden felmerülő problémára.

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló előző évi értékelésekben taglalt feladatok végrehajtását, megvalósulását figyelemmel kísérve továbbra is kiemelt feladatként tartjuk számon:

- Az *Önkormányzat* továbbra is biztosítja a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi forrásokat. A lehetőségekhez mérten biztosítja a szükséges forrásokat a kerületi gyermekek részére szervezett *közösségi, szabadidős programok szervezéséhez*, a gyermekintézmények bevonásával.
- A *jelzőrendszer tagjai* között, ha szükséges, *online térben távkonzultáció biztosításával*, az együttműködési készségek erősítésével, intenzív munkakapcsolat megerősítésének ösztönzésével, *szakmaközi egyeztető tárgyalásokkal* törekszünk az gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátására..
- Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyek (jelzőrendszer tagjai) *állandósága és elérhetősége* az adott eset megoldásánál, a kétirányú információáramlás (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás illetve az esetmegbeszélő csoportok működtetése.
- Az *Egyesített Bölcsődék* 2024-ben elindították a Montessori pedagógia alapjaira épülő csoportot, ami máris közkedvelté vált. Továbbiakban is különös figyelmet szenteltek a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, illetve az őket nevelő családoknak. Együttműködnek a Pedagógiai Szakszolgálattal a gyermekek további életútjának segítése érdekében. Közösén kívánják megoldani minden sajátos nevelési igényű gyermek ellátását, kerületen belül óvodás korban is. Arra törekednek, hogy a bölcsődék a jövőben is családbarátok, a lakosság igényeit, a szakma és a fenntartó elvárásait teljesíteni képes intézmények maradjanak.

- Az Egyesített Bölcsődék új szolgáltatással, többes ikergyermekeket gondozó családok részére otthonukban nyújtott napközbeni gyermekfelügyelet biztosításával igyekszik támogatni az érintett családokat. Jelenleg folyamatban van a Szakmai Program és mellékleteinek módosítása, a szolgáltatás részleteinek kidolgozása.
- A Göncz Árpád Szociális Intézmény *Fióka Család- és Gyermejkölési Központja* törekszik arra, hogy 2024-ben is a helyi problémákra reflektáló, célzottan megszervezett prevenciós munka legyen a család- és gyermekjóléti alapellátás egyik legfontosabb tevékenységi köre. A korábban megkezdett stratégia részeként folytatni kell az érintett hatóságokkal, társintézményekkel való szoros együttműködést a családon belüli erőszak megelőzése és kezelése céljából.
- Az oktatási-nevelési intézményekkel, valamint egészségügyi ellátórendszerrel közösen pedig komoly erőfeszítéseket kell tenni a gyermekkori/serdülőkori krízisek megelőzésére és enyhítésére.
- A *Szociális és Rehabilitációs Alapítvány* munkatársai tervezik a gyermekek fejlesztését célzó programjaik kapacitásbővítését és a szükséges finanszírozási feltételek megteremtését, az intézményben dolgozó segítő szakemberek mentálhigiénés támogatását, a szupervízió folyamatos biztosítását, valamint egy új, korszerű ügyfélnyilvántartó adatbázis fejlesztését és üzembe állítását, ami segítené a felvételi rendszerük hatékonyabb működését. 2025-ben folytatnák a férőhelyek komfortosságát célzó tevékenységet a sok helyen elhasználdott bútorzat cseréjével, fejleszteni kívánják további résztvevők bevonásával önkéntes programunkat, a fundraising tevékenységüket, valamint weboldaluk szolgáltatásait.

2025. február 26-án megrendezésre került a Jelzőrendszeri konferencia a GÁSZI szervezésében.

A konferencián beszámoltak az elmúlt év eseményeiről és rámutattak arra, hogy a 2024-es év még nehezebb év volt a gyermekvédelem számára és rohamosan nő a problémás esetek száma.

Emelkedik a problémás gyerekek száma. A szakértői vizsgálat problematikája hogy a gyermek sajátos nevelési igényű avagy magatartás problémával küzd. Tovább gyengült a szülői kompetencia.

2024. szeptember 1-től újabb pontosítás eredményeként megnevezésre kerültek a kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmények (szexuális bántalmazás, fizikai bántalmazás, súlyos elhanyagolás). Az újonnan megjelenő jogszabályok az észlelést követő lépéseket határozzák meg. A jogszabályváltozások nyomán minden gyermekkel foglalkozó szakember felelőssége felerősödik, az esetlegesen elmaradó jelzés számonkérése, a mulasztás szankciói súlyosabbá válnak (fegyelmi felelősségre vonás, a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez).

A 2024. év is számtalan olyan krízishelyzetet és bizonytalanságot hozott az egész magyar társadalom számára, amelynek következményei még fokozottabban érintették a szegénységben élőket, így azokat is, akik a segítő szakemberként az ő problémáik megoldásán dolgoznak.

A problémák hátterében a szülői kompetenciák hiányossága, a digitális eszközök térhódítása, a dezinformációk állnak.

Tovább emelkedik az iskoláskorú gyermekek körében tapasztalható súlyos mentális krízisek száma, szinte minden héten kaptak szuicid késztetésekről jelzést, sajnos az egyre fiatalabb gyermekek (8-10 évesek) körében is.

Az utóbbi években egyre nagyobb szükségét látják a nevelési tanácsoknak, kiemelve a korán (akár 1-2 hónapos korban) elkezdett médiafogyasztás csökkentését.

A családon belüli, elmérgesedett, korábban kezeletlenül maradt konfliktushelyzetek, illetve mérgező (pár)kapcsolatok továbbra is sokkal könnyebben generáltak a családtagok között agresszív viselkedést, bántalmazást (fizikai, verbális), amely természetesen kihat a gyermekekre is.

A gyermekkorú ellátottak száma közel egynegyedével nőtt az előző évhez képest. A kapott jelzések túlnyomó többsége **gyermekek veszélyeztetettségéről** szólt, melyek enyhítése a legtöbb esetben hosszabb segítő kapcsolatot, szélesebb körű szakmai konzultációt igényelt.

Az anyagi jellegű problémák közül a lakhatási, megélhetési problémák vannak túlsúlyban (lakhatás elvesztésétől való reális félelem, kilakoltatás veszélye, magas hitel-, rezsihátralék, albérlő kifizetésének nehézségei, munkanélküliség, napi megélhetési gondok).

A gyermekek magatartási, viselkedési problémái, tanulási nehézségei hátterében gyakori a család labilis érzelmi működése, a szülők depresszív életszemlélete, kiábrándultsága. **A hagyományos családmódel felbomlása olyan bizonytalansági tényező, amely sokféle családi konfliktust, belső diszharmóniát eredményezhet.**

A **kamaszok** szabadidő-eltöltési, szórakozási szokásaival összefüggésben gyakran találkoznak a **deviancia** különböző formáival. 2009 második felétől vált gyakorlattá, hogy a gyermekkorú, vagy fiatalok bűnelkövetéséről tájékoztatást kapnak. Ezek egy része a rendőrségtől jövő jelzés, más jelzőrendszeri tag jelzéséből vagy a család elmondásából kiderülő bűncselekmény

Gyakoriak a veszélyeztető tényezők, elhanyagolásra utaló jelek; a gyermekek veszélyeztetettségét nehéz egyetlen tényezőre visszavezetni, számos környezeti, szociális, gazdasági és egyéb tényező együtteséből születik, összetett problémaként azonosítható.

A gyermekek átmeneti otthona a szülők kérésére azokat a gyerekeket fogadja, akiknek családjában átmeneti nehézségek adódnak, s egy átmeneti időszakra a család nem tudja vállalni a gyerek(ek) ellátását, ennek hiányában ezek a gyerekek felügyelet nélkül maradnának. Ez az ellátási forma a legtöbb esetben a szülők életvezetési problémái, lakhatási nehézségei miatt vált szükségessé.

Általánoságban elmondható, hogy a speciális szolgáltatásokat igénybe vevők száma emelkedett a korábbi évekhez képest rámutatva a problémák súlyosbodására, a krízishelyzetek gyakoribbá válására.

A **gyerekek a legtöbb segítséget napi tanulási problémáik** megoldásához igénylik, de a fejlesztést többnyire az alapoktól kell kezdeni. Az esetek többségében a tanulási alapküvetek (olvasás, helyesírás, számolás) nagyon hiányosak. A 2024-es évben továbbra is több diáknak volt igénye az egyéni segítő beszélgetésre, illetve több szülő és pedagógus kérte a gyermekek ilyen típusú megsegítését. A delegálás előkészítésében nagy szerepe lehet az óvodai- és iskolai szociális segítőknak. A veszélyeztetett gyermekek kapcsán a segítők egyre szorosabb kapcsolatban vannak az érintett szakemberekkel, egyre szélesebb körben látnak el közvetítő szerepet.

Az iskolák nagy részében jelentős igény mutatkozik a csoportfoglalkozásokra, jellemzően a következő témákban:

- kortárs bántalmazás (prevenció és intervenció);
- pályaorientáció;
- érzelmi intelligencia-fejlesztő csoportok;
- induló középiskolai évfolyamok közösséggé formálódásának segítése;
- konfliktuskezelés.

Erre egyre inkább szükség is van az egyre gyakoribbá váló falcolás, pánikroham és szorongás mellett. A veszélyeztetett gyermekek kapcsán a segítők szorosabb kapcsolatban vannak az érintett szakemberekkel, és folyamatosan táguló körben látnak el közvetítő szerepet.

Az átmeneti gondozás során a családok egy jelentős része sajnos nem tud tartós megoldást találni lakhatási problémájára. A kényszermegoldási lehetőségek pedig részben az állami ellátórendszerek kapacitáshiánya másrészt a növekvő lakhatási szegénység miatt az elmúlt évek során a további intézményi segítség igénybevétele felől eltolódtak a problémás lakókörnyezetbe való visszatérés irányába.

Ez a tendencia gyermekvédelmi szempontból mindenképp **aggasztó**, hiszen annak esélyét is növeli, hogy az átmeneti otthonokból kiköltöző családok olyan helyre kerülnek, ahol valamilyen gyermekveszélyeztető körülmény is fennállhat.

Összegzés

Az Önkormányzat és intézményei mindent megtesznek annak érdekében, hogy a **gyermekvédelmi törvényben** meghatározottak szerint, a gyermekek minél erősebb védelme és jóléte érdekében a feladatellátás a lehető legjobb legyen a XV. kerületben.

Elsődleges célunk továbbra is a gyerekek veszélyeztetettségének, elhanyagolásának, bántalmazásának a megelőzése. Ehhez az anyagi támogatásokon túl szükséges a családok, a gyermekek szükségleteinek személyre szabott alapellátása és szükséges a megfelelő felkészültségű szakemberek létszámának és anyagi megbecsülésének biztosítása, valamint az érintett ágazatok (kisgyermeknevelő, védőnő, háziorvos, pedagógus, szakszolgálat, rendőrség) szoros együttműködésére.

Az Önkormányzat a legrászorulóbb XV. kerületi családoknak az élethelyzetüknek megfelelő rendszeres és rendkívüli pénzügyi támogatást nyújt. Ingyenes a bölcsődei, óvodai és iskolai étkezés, a nyári napközis táborban való részvétel és a szünidei étkezés a szociálisan rászorulóknak. Évente több alkalommal lakáspályázat kerül kiírásra, amelyben a fókusz a lakhatási problémákkal küzdő fiatal, gyermekes családokra tevődik. Emellett igyekszünk a gyermekvédelemben dolgozó munkatársainkat a lehetőségeink szerint anyagilag is megbecsülni.

Az önkormányzat gyermekvédelmi intézményeiben a szakmai munka a vonatkozó ágazati jogszabályokban foglalt protokollok szerint folyik. Az itt dolgozó szakemberek követik az adott szakma szabályait a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek szem előtt tartásával. A felügyeleti ellenőrzések során kirívó szabálytalanságok nem kerültek feltárássra az elmúlt évben.

Kiemelt fontosságú továbbá a jelzőrendszeri munka hatékony működtetése (jelzési kötelezettség), a gyermekközpontú kríziskezelés, tekintettel a gyermekek, a családok egyre romló mentális és fizikai egészségügyi állapotára. Erre nagyon nagy hangsúlyt kell fektetni a jövőben.

Sajnos a gyermekvédelmi rendszer működtetésében jelenleg fennálló problémák (rendszerabúzus) miatt a **gyermeki jogok nem minden esetben érvényesülhetnek**, - amelyre az Önkormányzatnak azonban ráhatása nincs -, ezért egyre sürgetőbb egy olyan gyermekvédelmi rendszer kialakítása, ahol az érintett ágazatok szorosan együttműködhetnek, segíthetik egymást, ahol csökkenhetnek a társadalmi egyenlőtlenségek, ahol érvényesülhet a prevenció és az egyéni problémákra személyre szabott megoldást lehet találni.

Budapest, 2024. május „...”

Cserdiné Németh Angéla
polgármester